

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

ANTRADIENIS – TUESDAY, OCTOBER – SPALIO 8, 2013 • Vol. CIV Nr. 118 Kaina 1 dol.

4545 WEST 63rd STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

PERIODICALS

NEWSPAPER – DO NOT DELAY – Date Mailed 10-07-2013

ŠIAME NUMERYJE:

Paminėta Baltų vienybės diena. – 5 psl.

L. ir R. Sidriai prisimena savo patirtį sovietmečiu. – 10 psl.

DRAUGAS

Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Ž. Pavilionis: Lietuvos vardas turi būti girdimas dar geriau

Lietuvos ambasadorius JAV Ž. Pavilionis spalio 4–6 d. pristatė Lietuvos pirmininkavimo Europos Sąjungai pasiekimus ir likusius tikslus JAV Vakarų kranto verslo, politikos bei akademinio pasaulio atstovams.

Lietuvos pirmininkavimas ES, taip pat verslo ir studijų galimybės Lietuvoje buvo pristatytos Berkeley mieste, Californijos universitete (University of California) veikiančiame Europos Sąjungos pristatymo centre. Renginyje dalyvavo ir ISM Vadybos ir ekonomikos universiteto rektorius Nerijus Pačesa.

Ž. Pavilionis taip pat susitiko su Los Angeles Pasaulio reikalų tarybos (angl. World Affairs Council) nariais. Vietos verslo, kultūros ir politikos atstovus labiausiai domino naujos ekonominės bendradarbiavimo galimybės, kurias galėtų atverti prasidėjusios derybos tarp ES ir JAV dėl Transatlantinės prekybos ir investicijų sutarties, geopolitiniai pokyčiai dėl prasidėjusios skalūnų revoliucijos bei ES politika Rytų kaimynystėje.

Susitikęs su Los Angeles reziduojančiais ES generaliniais konsulais, ambasadorius Ž. Pavilionis domėjosi galimybėmis plėsti ES šalių veikimą JAV Vakarų krante, kurio svarba pastaruoju metu sparčiai auga dėl didejančio inovacijų ir technologijų vaidmens šalies ekonomikoje, ypatingo JAV Vakaruose veikiančių universitetų santykio su verslu, globalinio JAV

Ambasadorius Ž. Pavilionis (d.) su Los Angeles miesto Tarybos nariu Tom LaBonge (k.), atstovaujančiu lietuvių apgyvendintą Los Angeles rajoną ir vadovaujančiu susigimiančių miestų institucijai „LA Sister Cities“ bendradarbiavimui su Kauno miestu. Viduryje – Lietuvos garbės konsulė D. Navarete.

Vakarų kranto kultūros ir audiovizualinės industrijos poveikio, 2014 atsidarysiančio praplatinto Panamos kanalo, kuriuo iš Europos tiesiai per kanalą JAV Vakarų krantą galės pasiekti ir didelio tonažo laivai, šiuo metu priversti plaukti aplink kontinentą. – 2 psl.

A. Kubilius: Rusija turi suprasti, kad atsilaikysime

Vilnius (ELTA) – Rusijos vartotojų teisių apsaugos tarnyba („Rosпотrebnadzor“) skelbia nuo spalio 7 d. stabdanti kai kurių pieno produktų importą iš Lietuvos. Pasak šios tarnybos vadovo Genadijaus Oniščenkos, priimtas dėl „sanitarinių ir epidemiologinių pavojų“. Tarnybos vadovo teigimu, Lietuvos tiekėjų „Pieno žvaigždės“, „Šilutės Raminas“, „Rokiškio pienas“ ir kitų produktai, pavyzdžiui, sūriai „Svalia“, „Rokiškio tikras“, „neatitinka reikalavimų“.

Apie ketinimus įvesti apribojimus pieno produkcijos įvežimui iš Lietuvos G. Oniščenka skelbė dar rugsėjo 17 dieną. Tačiau tuomet vyriausiasis sanitarijos gydytojas ne-

patikslino, kokioms konkrečiai kompanijoms bus taikomi apribojimai ir nuo kada jie įsigalios.

Dėl Rusijos veiksmų nemalonumų patiria ir Lietuvos vežėjai. Jiems nuo rugsėjo 12 dienos taikoma sugriežtinta patikra, dėl to prie Rusijos sienos driekiasi eilės.

Seimo opozicijos vadovas Andrius Kubilius mano, kad Rusija tęsia savo prekybos karą su Lietuva ir pereina į naują, intensyvesnį šio karo etapą. „Jau šiandien galima spėti, kad tai dar ne pabaiga“, – pirmadienį spaudos konferencijoje prognozavo A. Kubilius. – 3 psl.

Vladimiras Putinas.

Andrius Kubilius.

Nėra architektūros taisyklių pilims debesyse. – G. K. Chesterton

Rusija turi suprasti, kad atsilaikysime

Atkelta iš 1 psl.

Jis teigė esąs įsitikinęs, kad tokio karo akivaizdoje Lietuvos politikai turi vienytis. „Turime tartis dėl bendros pasipriešinimo strategijos ir dėl aktyvios veiklos, kur, be abejo, Vyriausybei tenka pagrindinis vaidmuo, bet ir kiti parlamentarai ar partijos, ir esančios opozicijoje, galime nemažai nuveikti“, – sakė A. Kubilius, savaitgalį dalyvavęs Šiaurės-Baltijos regiono dešiniųjų politikų bei užsienio ir saugumo politikos ekspertų tradiciniame seminare Švedijoje, Gotlando saloje.

Pasak jo, daug dėmesio buvo skirta Rusijai, Rytų partnerystės perspektyvai, daug kas klausinėjo apie Rusijos prekybos karą su Lietuva ir Lietuvos strategiją.

„Deja, nedaug ką galėjome pasakyti, nes turbūt tokios strategijos iki šiol ir nėra. Todėl nematome kitos išeities, kaip tik artimiausiu metu kviesti partijų ir valdžios institucijų pasitarimą, kuriame galėtume aptarti esminius tokios strategijos principus ir neatidėliotinus galimus veiksmus“, – sakė A. Kubilius.

Jis išdėstė tokios strategijos esminius principus. „Rusijos prekybinis ka-

ras su Lietuva yra Rusijos prekybinis karas su ES. Todėl ir atsakas turi būti ne dvišalis Lietuvos atsakas, kartais su nelabai protingais pagąsdinimais tranzito į Kaliningradą problemomis, bet Lietuvos pastangos sutelkti ES atsaką“, – aiškino politikas.

Pasak jo, Lietuva turi daug intensyviau išnaudoti oficialius europinius formatus – Lietuva pirmininkauja ES, todėl turi papildomų galimybių sutelkti ES atsaką Rusijai.

„ES gali žymiai efektyviau išnaudoti savo svorį Pasaulio prekybos organizacijoje, Lietuva turi galimybių inicijuoti aukščiausio lygmens ES pasitarimus, kokios prekybinės politikos Rusijos atžvilgiu turi laikytis ES, Lietuva turi galimybių pasiūsti labai stiprų signalą visam Europos verslui, kad prekiauti su Rusija yra labai rizikinga. Aš manau, yra būtina žymiai aktyviau išnaudoti ES politinius formatus: Europos Parlamentą, didžiųjų Europos politinių partijų: Europos Liaudies partijos (konservatorių-krikščionių demokratų), socialistų, liberalų formatus. Bet tam reikia bendros strategijos ir sutelktų pastangų. Deja, to kol kas labiausiai ir stinga“, – sakė A. Kubilius.

Rusija paskelbė Lietuvai „pieno karą“.

Jeigu prekybinis karas ir toliau tęsis, jo nuomone, reikia galvoti apie specialią paramos programą nuo Rusijos prekybinių karų nukentėjusiam verslui bei žemės ūkiui.

Kalbėdamas apie tokios strategijos sudėtinės dalis, A. Kubilius tvirtino, kad „Rusija turi suprasti, kad atsilaikysime, o pačiai Rusijai tai gali labai brangiai kainuoti“.

Žemės ūkio ministras Vigilijus Jukna teigia neturintis jokios oficialiai patvirtintos informacijos apie stab-

domą lietuviškų pieno produktų importą į Rusiją ar pasienyje sustabdytas krovinių siuntas. Konkretesnių veiksmų ministras kol kas taip pat neketina imtis.

V. Jukna taip pat neįvardijo konkrečių veiksmų, kurių, siekdama apsaugoti Lietuvos pieno perdirbėjus, galėtų imtis jo vadovaujama ministerija, kol kas nesvarstė ir galimybės Vyriausybei kreiptis į Pasaulinę prekybos organizaciją.

Politologas L. Kasčiūnas: Neturėtume pasiduoti saviplakai

Rusijos veiksmai Lietuvos atžvilgiu neturėtų keisti valdžios nuostatų dėl Rytų Europos ateities, o verslininkams tai yra proga permąstyti, kiek jie nori skverbtis į tokią rinką, kaip Rusijos, sakė Rytų Europos studijų centro (RESC) politologas **Laurynas Kasčiūnas**.

Interviu naujienų agentūrai ELTA politologas išdėstė savo įžvalgas apie „prekybinio karo“ priežastis ir galimą tolesnę eigą, ko galėtume tikėtis iš tarptautinių organizacijų.

– Lietuvos vežėjai dėl Rusijos veiksmų patiria nepatogumų jau beveik mėnesį. Pirmadienį Rusijos vartotojų teisių apsaugos tarnyba paskelbė stabdanti kai kurių pieno produktų importą iš Lietuvos. Kaip Jums atrodo ši situacija?

– Tokie „prekybiniai karai“ buvo ir 2009, ir 2011 metais. Jie vis pasikartoja. Tai yra tarsi reguliarus seansas ir visų pirma liečia Lietuvą, bet jei žvelgtume už jos ribų, tai šie klausimai liestų ir Ukrainą, ir Moldovą.

Aš išskirčiau du situacijos paaiškinimus. Pirmasis – geopolitinis. Dabartiniai procesai ES Rytų partnerystės rėmuose rodo, kad artėja riba, kai valstybės, Rytų partnerės, kurios iki šiol balansavo tarp ES ir Rusijos, turi galų gale per asociacijos ir laisvos prekybos susitarimus apsispręsti, kuriai erdvei jos priklauso.

Rusija, suprasdama, kad Lietuva, kaip pirmininkaujanti ES Tarybai šalis, Rytų partnerystės kontekste veda šį procesą į priekį, bando ieškoti mūsų valstybės viduje interesų grupių, kurios pasižiūrėjusios pasakytų: štai mūsų valdžia ne tuo užsiima, žaidžia geopolitinius žaidimus, o reikia rūpintis savo gamintojais, verslininkais”.

Tai gali būti bandymas mūsų šalies viduje įvesti skiriamąją liniją, kad atsirastų įtampos dėl mūsų politikos Ukrainos, Rytų kaimynių atžvilgiu.

Kitas aiškinimas – ekonominis. Rusija visada į krizę, į kurią ji po truputį žengia, reaguoja protekcionistiškai – išstumia iš savo rinkos užsienio gamintojus. Tą matome įvairiausiuose segmentuose.

Dabartinė situacija yra galimybė mūsų gamintojams šiek tiek pamąstyti. Jie turi nuolat kelti klausimą, ar verta taip intensyviai skverbtis į tas rinkas, kuriose nesi garantuotas, kad tave dėl smulkmenų ar šiaip be jokio pagrindo gali eliminuoti.

Šiuo atveju reikia mąstyti, kiek mums reikia Rusijos rinkos? Mūsų dalis toje rinkoje didėja, ar

tuo reikia labai džiaugtis? Galbūt taip didiname savo priklausomybę.

– Kiek toli Rusija savo sankcijomis gali nueiti?
– Aš nemanau, kad labai toli. Nors visą laiką galime kelti klausimą, kiek šioje vietoje mums gali padėti ES ar Pasaulio prekybos organizacija (PPO)? Kiek šios organizacijos turi instrumentų? Visgi politinis fonas yra toks, kad šios organizacijos stovi už mūsų nugaros. Veiksmingos jos ar mažiau veiksmingos, tai yra jau kitas klausimas, bet jos didina mūsų derybinę galia.

– Ar Jums atrodo, kad Lietuva šioje situacijoje išnaudoja visas priemones?

– Žinant mechanizmus ir santykių su Rusija specifiką, atrodo, kad kartais ne viskas nuo mūsų priklauso. Kamuoliukas nuo šitos problemos sprendimo būdo yra ne mūsų rankose. Gali kartais verstis per galvą, bet gali ir nieko nepavykti. Žinoma, yra svarbu, kad būtų laiku informuojamos europinės institucijos, bandyti per jas veikti, ieškoti dvišalių kontaktų. Negaliu kol kas pasakyti, kad tai vyksta, bet tikėtina, kad vyksta.

Tokioje situacijoje, mes galime save įsistumti į saviplakos momentą. Svarbu negalvoti, kad šitie ekonominiai dalykai turi pakeisti geopolitinį išvaizdavimą, kaip Rytų Europa turėtų vystytis, kokios galimybės turi būti suteiktos Ukrainai santykiuose su ES.

Kitą vertus, ši situacija dar kartą pastato ant realybės bėgių visus mūsų žmones, kurie galvoja, kad yra lengva su Rusija atversti naują santykių puslapį. Akivaizdu, kad tai yra nelengva.

– Problemos tęsiasi nebe pirmą savaitę. Vežėjai turi problemų nuo rugsėjo 12 dienos, ar toje situacijoje beviltiškai neatrodo ir ES?

– Iš tikrųjų kai kur ES mums gali padėti spręsti problemas, kai kur – ne. Reikėtų pripažinti, kad ji nelabai turi mandatą kalbėti šitais klausimais. Žiūrint į europines institucijas gali atsirasti šioks toks beviltiškumo jausmas.

Po tokių pasikartojančių pamokų mūsų politika ir turėtų būti nukreipta į tai, kad būtų surasti instrumentai, kurie leistų mums kitaip reaguoti į šiuos dalykus.

– Kalbant apie Pasaulio prekybos organizaciją, nuo pat įstojimo į ją Rusija pažeidinėja daugybę jos nuostatų?
– PPO didžiausią įtaką turi šalies stojimo į or-

Laurynas Kasčiūnas.

ganizaciją metu. Tada ji turi priimti tam tikrus sprendimus – sumažinti muitus, nuimti įvairius netarifinius barjerus. Kai šalis į ją įstoja, galimybės kontroliuoti procesą sumažėja. Būna situacijų, kai Kinija, Rusija, kartais ir Ukraina, peržiūri duotus įsipareigojimus ir jų nebesilaiko.

Taip yra dėl organizacijos pobūdžio, kai ji didžiausią įtaką daro iki įstojimo į ją ir po to neturi pakankamai instrumentų, kad užtikrintų įsipareigojimų įgyvendinimą. Tai yra daugiau PPO reformavimo klausimas. Ar buvo kokių nors sankcijų Rusijai dėl įsipareigojimų nevykdymo? Aš tokio konkretaus atvejo neprisimenu.

– Ko Lietuva galėtų tikėtis iš ES?
– Reikėtų tikėtis bent jau stiprių ir politiškai Lietuvą remiančių eurokomisarų pareiškimų. Jeigu tai nepadėtų ir situacija užsitęstų, tada turėtų atsirasti sąsajos su klausimais, kurie yra svarbūs Rusijai. Yra tam tikrų sektorių, kur Rusijai irgi reikia ES.

IŠ LIETUVOS VYČIŲ VEIKLOS

Lietuvos Vyčių Vidurio centro rajono rudens suvažiavimas

REGINA JUŠKAITĖ-ŠVOBIENĖ

Lietuvos Vyčių 19 kuopa, veikianti Pittsburgh, PA, rugsėjo 21–22 d. globojo Lietuvos Vyčių Vidurio centro rajono rudens suvažiavimą ir maldos kelionės savaitgalį. Suvažiavime dalyvavo vyčiai iš 4 kuopų: Detroit, MI, Dayton, OH, DuBois ir Pittsburgh, PA.

Maldos kelionė

Rugsėjo 21 d. vyčiai vyko į maldos kelionę „Basilica and National Shrine of Our Lady of Consolation“, Carey, OH. Šią šventovę globoja Conventual pranciškonai. Dešinėje Bazilikos pusėje stovi Dievo Motinos Marijos statula, nulieta 1875 m. Luxenbourg. Daug piligrimų iš viso pasaulio kasmet aplanko šią šventą vietą, o sergantys piligrimai, besimeldžiantys Marijai, atgauna sveikatą, paguodą ir nusiramimą. Statulos rūbai, pagal senovės paprotį, yra piligrimų dovanos. Marijos statulą supa šimtai žvakių, simbolizuojančių piligrimų maldas, norus ir prašymus.

Bazilikos rūsyje (Lower basilica) yra įvairių šventųjų altorėliai. Viena šone išstatytos šventos relikvijos piligrimų maldai.

Šalia Bazilikos – Šventovės parkas (Shrine Park). 30 akrų plote padaryti Kryžiaus keliai, sukurtas memorialinis altorius, skirtas žuvusiems karuose, pastatytos marmurinės skulptūros. Čia tvyro taika ir ramybė, kurioje maldininkai gali melstis ir mąstyti. Netoli Bazilikos yra ir dvasinio susikaupimo centras „Pilgrim House“.

Skersai gatvės – originali Shrine bažnyčia. Ši pirmoji bažnyčia Carey mieste buvo pastatyta 1867 m. Joje – „Our Lady of Consolation“ statula. Smulkesnę informaciją apie „Basilica and the National Shrine of Our Lady of Consolation“ galima rasti tinklalapyje: www.olcshrine.com.

„Our Lady of Consolation Basilica and Shrine“ mums aprodė brolis Michael, papasakojo šios šventovės ir stebuklingos statulos istoriją. Sukalbėjome maldas, rožinį ir gavome palaiminimą. Kiekvienam mirusiam apygardos nariui uždegėme po žvakutę, sukalbėjome maldą už jų vėles. Kasmet prisimename mūsų mirusiuosius narius, tačiau pastebime, jog jų sąrašas, deja, ilgėja.

Po to dalyvavome šv. Mišiose, kurias aukėjo kun. John Stowe.

Suvažiavimas

Kitą dieną, sekmadienį, susirinkome į posėdį, kurį pradėjo Vidurio Centro apygardos pirmininkas Michael F. Petkus. Maldą sukalbėjo Jurgis Mikalauskas, 96-tos kuopos narys. Dalyvius pasveikino Jonas Baltrus, 19-tos kuopos pirmininkas ir šios maldos kelionės organizatorius. Protokolo sekretorės, garbės narės Pranciškos Petkuvienės ir išdininkės Anne Louise Tucker pranešimai buvo priimti vienbalsiai, be pataisų. Perskaitytas ir apygardos dvasios vedlio kun. Gintaro Antano Joniko sveikinimas. Michael F. Petkus pranešė apie

Vyčiai ir brolis Michael Austin (k.) maldos kelionėje Carey, OH.

Vyčių organizacijos ruošiamo 101-ojo suvažiavimo planus. Jis vyks 2014 m. liepos 24–27 d., Los Angeles, Californijoje. Suvažiavimą globos 133-čia kuopa, kuriai pirmininkauja Marytė Šepikaitė.

Garbės narė Pranciška Petkuvienė, Šv. Kazimiero gildijos apygardos atstovė perskaitė pranešimą apie šį dalinį. Ji prašė vyčių ir toliau finansiskai remti Popiežinę Šv. Kazimiero Lietuvių Kolegiją Romoje.

P. Petkuvienė perskaitė garbės narės, Šiluvos Mergelės Marijos fondo atstovės Elinor Služienės pranešimą. Kun. Antanas Markus, vadovaujantis šiam padaliniui, siūlo naudoti Šiluvos Mergelę Mariją kaip simbolį paklydusiems žmonėms. Ne tik lietuviams, bet visiems katalikams. Kiek ir kaip Šiluvos Mergelės apsireiškimas bus išgarsintas, priklausys nuo mūsų visų. Padalinio tinklalapyje (www.our-ladyofsiluva.com) yra daug istorinės-informacinės medžiagos apie Šiluvą.

Vidurio centro apygardos kuopų pirmininkai nušvietė jų kuopų praėjusių šešių mėnesių veiklą. Išrinkti du delegatai, Lauretta Pant ir Robert Pant (96 kuopos nariai), perskaitė savo pranešimus ir pasidalino išpūdziais apie neseniai praėjusį šimtmečio metinį narių suvažiavimą, Quincy, MA.

Vyko rinkimai. 2013–2014 m. Lietuvos Vyčių vidurio Centro rajono sudėtis: pirmininkas – Michael F. Petkus, 96 kuopa, Dayton, OH; vicepirmininkė – garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė, 102 kuopa, Detroit, MI; protokolų sekretorė – garbės narė Pranciška Petkuvienė, 96 kuopa, Dayton, OH; išdininkė – Anne Louise Tucker, 96 kuopa, Dayton, OH; izdo patikėtiniai – Danny Tucker ir Jurgis Mikalauskas, abu iš 96-kuopos, Dayton, OH; tvarkdarys – Robert Pant, 96 kuopa, Dayton, OH; lietuvių reikalų/kultūros atstovas – Jonas Baltrus, 19 kuopa, Pittsburgh, PA; ritualų – Lauretta Pant, 96 kuopa, Dayton, OH; ryšių su visuomene – garbės narė Regina Juškaitė-Švobienė, 102 kuopa, Detroit, MI; specialų apygardos apdovanojimų pirmininkas – Jurgis Mikalauskas, 96 kuopa, Dayton, OH; Šiluvos Švč. Mergelės Marijos fondo atstovė – garbės narė Elinor Služienė, 96 kuopa, Dayton, OH; Lietuvos Vyčių fondo atstovė

– garbės narė Lee Moore, 86 kuopa DuBois, PA; ir stipendijų atstovė – Elena Mikalauskas, 96 kuopa, Dayton, OH.

Pavasarinis Vidurio centro rajono susirinkimas vyks 2014 m. Dayton, Ohio. Savaitgalio suvažiavimą globos 96-ta kuopa, kuriai pirmininkauja Andrew Berczelly. Kitas rudens centro rajono susirinkimas ir maldos kelionė vyks 2014 m. rugsėjo mėnesį. Suvažiavimo kuopos globėja ir tiksli data bus pranešta vėliau.

Posėdis baigtas malda ir Lietuvos Vyčių himnu.

Po to viešbutyje vyko malonus pabendravimas. Vidurio Centro rajono pirmininkas Michael F. Petkus dėkojo 19-tos kuopos pirmininkui Jonui Baltrui ir jo žmonai Jūratei už savaitgalio organizavimą, visiems – už dalyvavimą susirinkime ir linkėjo geros kelionės grįžtant į namus.

Iki malonaus pasimatymo 2014 m. pavasarį Dayton, Ohio!

„Our Lady of Consolation“ statula.

Dainų šventėje kitais metais laukiama didžiausio dalyvių skaičiaus

2014 m. vasarą vyksianti 19-oji Lietuvos dainų šventė „Čia – mano namai“ tikisi suburti didžiausią dalyvių skaičių – jau dabar šventėje panoros dalyvauti per 38 tūkst. dalyvių ir 1,500 meno kolektyvų.

Nuo Nepriklausomybės atkūrimo dalyvaujančiųjų Dainų šventėje laipsniškai daugėjo: 1990 m. šventė sutraukė beveik 33 tūkst., 2003 m. – 36,5 tūkst., 2007 m. – 36,6 tūkst. dalyvių. Daugiausia dalyvių – 42 tūkst. – pasiekta 2009 m., kuomet Lietuvos tūkstantmečio minėjimo proga prie renginio buvo prijungta Moksleivių dainų šventė.

„Su džiaugsmu stebime, kaip Dainų šventės kaskart pritraukia vis daugiau atlikėjų ne tik iš Lietuvos, bet ir pasaulio. Ištisus metus jie repetuoja, dalyvauja įvairiose peržiūrose ir regionų renginiuose – yra įsitraukę į nuolatinį kūrybos procesą. Jo rezultatas – Dainų šventė, kurią galiausiai dovanojame visiems Lietuvos gyventojams“, – sako Dainų šventę organizuojančio Lietuvos liaudies kultūros centro direktorius Saulius Liausa.

Daugiausiai atlikėjų sutraukiančiame renginyje – Dainų dienoje – planuoja dalyvauti per 14 tūkst. atlikėjų. Atlikėjai taip pat aktyviai registruojasi į Ansamblių vakarą ir Folkloro dienas.

Šventėje dalyvaus ir lietuvių išeivių kolektyvai iš Australijos, Argentinos, Brazilijos, Didžiosios Britanijos, JAV, Kanados, Latvijos, Lenkijos, Rusijos, Švedijos, Ukrainos, Urugvajaus, Vokietijos.

Lietuvos dainų šventė yra vienas svarbiausių šalies kultūros įvykių. 19-oji Lietuvos dainų šventė „Čia – mano namai“ Vilniuje vyks 2014 m. liepos 2–6 dienomis.

Pirmoji Dainų šventė Lietuvoje surengta 1924 m.

2014 m. birželio 28 d. Kauno Dainų slėnyje vyks Dainų šventės 90-mečio minėjimas.

Elta

New Jersey iškilmingai paminėta Baltų vienybės diena

Vytė ir Valdemaras Sarapina su vaikų muzikos ansamblio „Spindulėlis“ nariais ir vadove V. Kundrotiene (pirma iš k.).

2013 m. spalio 5 d. trijų Baltijos šalių New Jersey valstijos bendruomenės Lakewood (New Jersey) surengė Baltų vienybės dieną, kurios metu pristatė gausiai joje dalyvavusiems amerikiečiams bei kitų šalių atstovams savo istoriją, kultūrą, pasiekimus. Lietuvai šventėje atstovavo LR generalinis konsulas New Yorke Valdemaras Sarapinas su žmona Vyte. Savo kalboje V. Sarapinas atkreipė dėmesį, jog, nepaisant panašumų, Baltijos šalys nėra trynukės, ir kiekviena iš jų didžiuojasi ypatingais išskirtiniais dalykais. Generalinis konsulas ypatingai pabrėžė gilią Lietuvos istoriją, lietuvių kalbos unikalumą, Lietuvos gamtos grožį ir, žinoma, – šiuo metu vykstantį Lietuvos pirmininkavimą Europos Sąjungos Tarybai. „Drištu teigti, jog Lietuva išmintingai bei sėkmingai atlieka šią garbingą misiją, sugebėdama įrodyti, jog ji yra ne tik laisvė bei krepšinių mylinčių žmonių šalis, ne tik šalis, gaminanti vieną iš geriausių pasaulyje alų, bet ir šalis, pajėgi vesti paskui save pirmyn visą Europos Sąjungą. Kartu tai yra puiki galimybė Lietuvai parodyti pasauliui, jog ji yra moderni, kurianti ir jauki šalis”, – sakė V. Sarapinas. Generalinis konsulas taip pat atkreipė dėmesį, jog šis renginys parodo Baltijos sesių vienybę, nes, pasak jo, yra daug bendrų visas jas vienijančių dalykų, tokių kaip bendra kova už laisvę ir

nepriklausomybę, Baltijos kelias ir bendras siekis tapti lygiaverčiais Vakarų bendruomenės nariais.” Tai siekis, kurį mes drauge įgyvendiname, tapdami NATO ir Europos Sąjungos nariais,” – sakė V. Sarapinas. Šventės dalyvius taip pat sveikino JAV Lietuvių Bendruomenės New Jersey valstijos pirmininkė Rasa Miliūtė, kuri pabrėžė vis labiau intensyvėjantį Lietuvos santykius su Amerika ir tokių santykių svarbą mūsų valstybei. „Mes, kaip ir kitos Baltijos šalys siekiame, kad mūsų gimtosios kalbos išliktų gyvos, turime sudaryti sąlygas jaunajai kartai įgyti išsilavinimą, pamilti protėvių tėvų žemę bei kalbą. Atiduodami pagarbą vyresnėms kartoms dedame pastangas į jaunąją kartą, kuri kaip tikime garsins Lietuvą visame pasaulyje,” – sakė R. Miliūtė. Renginyje dalyvavo Latvijos ir Estijos diplomatai bei bendruomenių vadovai. Šventinėje programoje visus džiugino lituanistinės mokyklėlės „Lietuvėlė” šokių grupė (vadovė – Lilita Skučaitė), vaikų muzikos ansamblio „Spindulėlis” atlikėjai (vadovė – Violeta Kundrotienė), suaugusiųjų tautinių šokių grupė „Viesulas” (vadovė – Onytė Žukauskienė) bei latvių ir estų bendruomenių kolektyvai.

LR gen. konsulato New Yorke info ir nuotr.

Iš kairės: Estijos generalinis konsulas New Yorke Sten Schwede, latvių bendruomenės New Jersey valstijoje pirmininkas John Students, LR generalinis konsulas New Yorke V. Sarapinas, Estijos generalinio konsulato New Yorke atstovė ir R. Miliūtė.

Lituanistinės mokyklos šokių grupė „Lietuvėlė”.

Pasaulinio judėjimo už demokratiją suvažiavime Washingtone pristatytas ES Rytų partnerystės susitikimas Vilniuje

Buvusi Kanados ministrė pirmininkė Kim Campbell ir Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis aptaria demokratijos padėtį pasaulyje. L. Segers nuotraukos

Lietuvos ambasadoje Washingtone spalio 2 dieną surengtas susitikimas su Pasaulinio judėjimo už demokratiją suvažiavimo dalyviais, kurio metu Lietuvos ambasadorius JAV Žygimantas Pavilionis pristatė pasirengimą Vilniuje lapkritį vyksiančiam ES ir Rytų partnerystės šalių vadovų susitikimui. Apie demokratijos perspektyvas Rytų Europoje ir kituose pasaulio kraštuose renginyje diskutavo buvusi Kanados ministrė pirmininkė Kim Campbell, įvairių nevyriausybinių organizacijų bei analitinių centrų atstovai ir kovotojai už demokratiją iš JAV, Meksikos, Pietų Afrikos Respublikos, Zimbabvės, Venesuelos, Haičio, Kazachstano, Indonezijos ir Honkongo. Pasak Ž. Pavilionio, demokratinių vertybių sklaida ir puoselėjimas yra universalus tikslas, aktualus visiems pasaulio regionams. „Lietuva ir kitos Baltijos valstybės šį kelią pradėjo praėjusio amžiaus paskutiniame dešimtmetyje

ir juo keliauja iki šiol. Mūsų transformacijos sėkmė, pasiekta padedant ES ir NATO, daugelį Rytų Europos šalių įkvepia tolesnėms reformoms”, – sakė ambasadorius. Pridūręs, kad Lietuvos parama Rytų partnerėms yra natūralus ir logiškas pasirinkimas, jis taip pat priminė, jog kai kurios trečiosios šalys nesuinteresuotos ES ir jos rytinių kaimynių suartėjimu, tad jam reikia bendrų iniciatyvos šalių, Europos Sąjungos ir JAV pastangų. „Gyvename svarbiu laikotarpiu, kuris gali lemti tolesnį politinį ir demokratinių vertybių žemėlapių Senajame žemyne”, – sakė Ž. Pavilionis. JAV nacionalinio fondo demokratijai remti įkurtas Pasaulinis judėjimas už demokratiją vienija aktyvius politikus, mokslininkus, visuomenės veikėjus, filantropus ir kitus demokratijai neabejingus asmenis visame pasaulyje.

LR ambasados Washingtone info

Nuotrauka iš spalio 2 d. Lietuvos ambasadoje Washingtone surengto susitikimo su Pasaulinio judėjimo už demokratiją nariais.

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą 1-708-599-9680

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI
Lithuania, Latvia, Estonia

Siuntinių priėmimo vietos:

Atlantic Express Chicago, 2719 W. 71 St., Chicago, IL 60629 Tel: 773-434-7919
Lithuanian Plaza, 9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465 Tel: 708-599-9866
Kunigaikščių Užėja, 6312 S. Harlem Ave, Summit, IL 60501 Tel: 708-594-5622
Bočių Menė, 14911 127th St., Lemont, IL 60439 (Dirba tik savaitgaliais)
Rūta, 6551 South Cass Ave., Westmont, IL 60559 Tel: 630-964-7882
Always With Flowers, 1138 B S. State St., Lemont, IL 60439 Tel: 630-257-0339
Eurus Deli, 22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137 Tel: 630-469-4290
Kalyna, 338 S. Rohlwing Rd., Palatine, IL 60067 Tel: 847-776-7766
Balalaika Mundelein, 368 Townline Rd., Mundelein, IL 60060 Tel: 847-566-6660
Wonders of Nature, 726 S. Buffalo Grove Rd., Buffalo Grove, IL 60089 Tel: 847-793-1000
Back to Nature, 303 E. Dundee Rd., Wheeling, IL 60090 Tel: 847-520-7777

Asmeninių siuntų tel.: 708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų: 630-774-2136

Centrinio ofiso adresas.: 8801 S. 78th Ave, Bridgeview, IL 60455

AGADIR: LEGIONIERIAUS SIMULIO SENAJAME MAROKE (2)

R. JOHN RAPŠYS

Su Amerikos mariniais Maroke

Prabėgo šešeri metai. Aš buvau įstojęs į U.S. Marine Corps (marinus) ir jau atitarnavęs dvejus metus Japonijoje, Korėjoje ir Okinawa saloje. 1956 metų pradžioje atsiradau milžiniškoj marinių bazėj Camp Lejeune, North Carolina. Kad ištrūkčiau iš to „uodų ūkio“, pratėsiu tarnybą ir užsirašiau savanoriu į paslaptinę Maroką, į Simulio „puslaukinį kraštą“.

Ir taip, tų metų vasarą atsiradau U.S. Naval Air Station, Port Lyautey, French Morocco. Tuo metu prancūzai tebevaldė Maroką, todėl buvo pridėta „French“. Ši Amerikos karo laivyno oro bazė buvo Port Lyautey (dabar Kenitra) miesto pašonėje, šiauriniame Maroke. Aš buvau korporalas marinių apsaugos dalinyje.

Radęs pirmą progą, nutariau dumti į Agadir, apie 340 mylių į pietus nuo Port Lyautey. Važiavau traukiniu per sostinę Rabat ir Casablanca, iki linijos galo – Marrakech. Ten persėdau į liuksusinį, vėsinamą autobusą, kur marokiečių su savo ryšuliais, vištom ir ėriukais neįleisdavo.

Ožkos ganosi medžiuose

Artinantis prie Agadir, pravažiavom pro plačius spygliuotų argano medžių laukus. Tai ypatingas medis, kuris auga tik Maroke ir panašus į žemą, šakotą alyvmedį. Ant jo šakų mačiau juodas ožkas smaguriaujant sultingais medžio lapeliais. Bet arganų medžiai ne dėl ožkų auginami. Iš jų gelsvų uogų išspaudžiamas retos kokybės aliejus, o taip pat ir esencija brangiems kvapalams.

Agadir 1956 metais radau tokį, kokį Simulis paliko 1949 metais: apdulkėjusį miestelį, plokščių stogų, baltų sienų, snūduriuojantį atogrąžų saulėje. Prie plačios Atlanto įlankos plažas – beveik tuščias. Kur ne kur arabės, apsigaubusios iki akių, kepė ant karšto smėlio, prižiūrdamos vaikučius, kurie nuogi teškenosi vandenyje.

Agadir („sutvirtintas aruodas“), kaip ir visi Maroko miestai, buvo padalintas į kvartalus: europiečių (la ville), arabų (medina), žydų (mellah), na ir prostitučių (bousbir). Viso – apie 37,000 gyventojų. Mieste nieko įdomaus. Vienintelė pramonė – tai sardinių apdirbimo fabrikas.

Simulio buvusiam forte

Aišku, Simulio nerasiu, bet, sakau, nors pa-vaikščiosiu jo pėdom. Todėl pirmiausiai atsidūriau prie forto vartų, kur prisistačiau kas esu ir trumpai nusakiau savo pažintį su Simuliu.

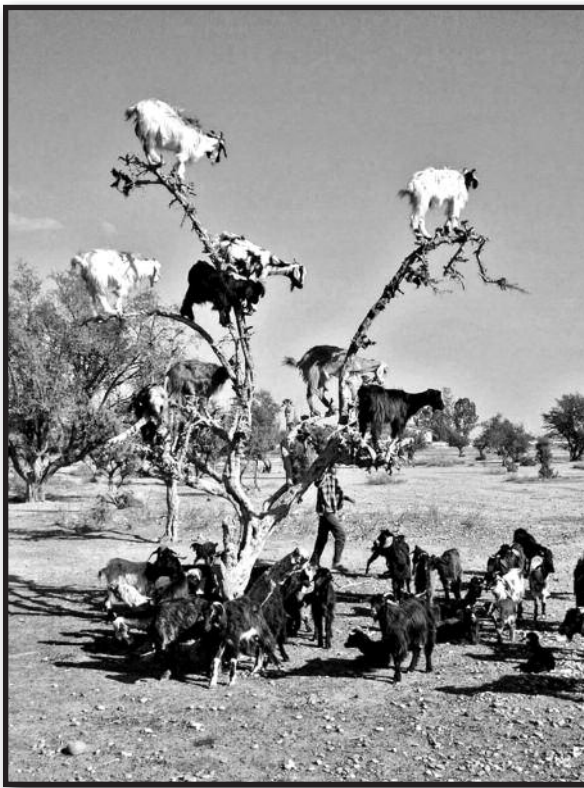
Pasirodo, Simulio 4-to pulko vienas batalionas jau buvo iškeltas į Alžyriją, o kiti patruliavo laukiniuose Maroko plotuose. Buvo likusi tik forto prižiūrėtojų saujelė. Budintis legiono karininkas, labai malonus kpt. Ambros, man aprodė fortą, įskaitant ir Simulio buvusius barakus. Buvo keistas, odą kutenantis jausmas.

O paskui buvau pakviestas į karininkų užkandinę. Ten, gurkšnodamas raudoną Legiono vyną ir ragaudamas sūrio su – mano dideliu nustebimui – amerikietiškais „Ritz“ sausainiais, papasakojau kapitonui daugiau apie Simulį, Lietuvą ir mano tarnybą Amerikos marinuose. Laimei, kpt. Ambros mokėjo neblogai angliškai, o aš – pusėtinai prancūziškai. Taip kad susikalbėjom, nors Sartre filosofiją nemanau, kad būtumėm pajėgę diskutuoti. Jis viskuo labai domėjosi ir, matyt, buvo patenkintas, kai aš nepagailėjau komplimentų Legionui.

Paklausiau, ar yra jo pulke lietuvių arba amerikiečių. Lietuvių – ne. Bet yra du amerikiečiai, kurie dabar patruliuoja. Draugiškai atsisveikinom ir kapitonas užkvietė mane vėl apsilankyti.

Po bažnyčios – alaus

Simulis buvo rašęs: „Iš ryto, kiekvienais sek-

Ožkos argano medžiuose – įprastinis vaizdas Maroke.

Autorius (k.), Amerikos marinių „Corporal of the Guard“ sargyboje, su prancūzų jūrininku. Sidi Yahia, French Morocco, 1956 m.

R. John Rapšio nuotr.

Simulio pulko (4-me Régiment Etranger d'Infanterie) ženklas, su legiono simboliais: septynių liepsnų granata ir raudona-žalia juostom.

Iš autoriaus rinkinio

madieniais, einu į katalikų bažnytelę išklausyti šv. Mišių. Čia yra nedidelė, dar visai nauja bažnyčia... Pamaldas atlieka senas tėvas jėzuitas, kuris čia ir gyvena.”

Atradau Simulio baltą bažnytelę ir tėvą jėzuitą, su balta barzda ir balta sutana. Stebėjaus, kad dar buvo gyvas. Parodžiau jam Simulio nuotrauką. Ar prisimena? „Pavardės neatsimenu, bet veidas tikrai matytas, – atsakė jėzuitas. – Jų čia reguliariai ateidavo vos trys ar keturi, taip kad kelis veidus nesusunko įsidėmėti.”

Paskui patraukiau į legionierių mėgiamą Café Oran, kur, be abejo, ir Simulis užeidavo šaltu alumu atsigaiivinti. Ten susipažinau su anglų legionierium Eric Gilles ir su čekų Bruno Bapka, kuris buvo pabėgęs iš Čekijos į Vokietiją po 1948 metų komunistų perversmo ir gerai mokėjo vokiškai. Aš irgi vokiškai gan gerai kapojau. Su Eric, žinoma, kalbėjau angliškai, nors visi trys kasdieniškais reikalais galėjom ir prancūziškai susikalbėti. Abu buvo atitarnavę po ketverius metus Legione ir dalyvavę kovose prieš Viet Minh komunistus Indokinijoje, kur Eric buvo sužeistas.

Piaf, Aznavour, Bechet

Buvau didelis amerikiečių populiarios muzikos (Hit Parade) entuziastas. Visuomet sukišdavau sauja monetų į muzikmatas (muzikos automatus – „jukebox“). Todėl tuoj patikrinau, kokias plokšteles Café Oran muzikmatas turi. Beveik pusė buvo dainos dviejų populiariausių Prancūzijos dainininkų – Edith Piaf ir Charles Aznavour.

Piaf, kas reiškia „žvirblis“ paryžiečių žargone, buvo įdainavusi „La vie en rose“, kurios žodžius ir dalį muzikos ji pati parašė. Ta daina aplėkė visą pasaulį ir niekad nenustojo populiarumo. Piaf tapo mylimiausia Legiono dainininkė. Aznavour, armėnų kilmės estrados dainininkas, buvo prancūzų Frank Sinatra. Aznavour, kaip ir mūsų Sinatra, vėliau dalyvavo visoj eilėj filmų.

Taip pat radau apie 20 Sidney Bechet plokštelių. Jis, juodaodis amerikietis, buvo džiaz saksofono meistras, gyvenantis Paryžiuje. Jo šedevras „Petit fleur“ taip pat išgarsėjo visame pasaulyje. Toli nuo namų, man buvo itin malonu rasti ir keleto kitų gerai žinomų Amerikos žvaigždžių muzikos: Tony Bennett, Nat King Cole, The Four Aces, Frankie Lane, Patti Page ir Jo Stafford. Elvis Presley pirmutinės plokštelės, kurios Port Lyautey jau buvo grojamos kokius tris mėnesius, dar nebuvo pasiekusios šio Maroko užkampio.

Su muzika ir daina

Pakeltoji muzikinė atmosferoj aš ir mano nauji Legiono draugai pamažu, bet pastoviai maukėm prancūzišką „Kronenbourg“ alų. Maroko „Stork“ alus buvo geriamas tik kritiškos finansinės padėties atveju. Po keleto „Stork“ butelių burnoj atsiranda dumblių skonis, o pačiuose buteliuose neretai užtinki šiaudo gabaliuką ar kokį kitą įtartina kislą.

Bematant prie mūsų trijų prisėdo ir daugiau legionierių. Kažkas pradėjo dainuoti. Užpirkau visiems, nes viskas buvo pigu, o pinigų turėjau kaip šieno. Karts nuo karto sušukdavau, „Pour Simulis!“ Choru atsakydavo, „Pour Simulis! Vive le Legion!“ Už Simulį! Tegyvuoja Legionas!

Sužinojau, kad eilinis legionierius gauna atlyginimą, kuris prilygsta 30 dolerių į mėnesį. Legiono seržantas uždirba apie 60 dolerių. Atrodo mažai, bet legionieriams tas buvo didelis finansinis šuolis, nes eilinis reguliarioj prancūzų armijoje gaudavo vos 5 dolerius į mėnesį! Kaip Amerikos marinių korporalas, su daugiau nei dvejų metų tarnybos ir užsienio priedu, aš gaudavau 147 dolerius į mėnesį. Žinoma, čia kalbu apie 1956 metų dolerį, kuris buvo tvirtesnis už Gibraltaro uolą ir kuris atstotų apie 15 šių dienų dolerių. Paklaustas apie savo algą, aš sakiau tik, kad gaunu „šiek tiek daugiau“, nes nenorėjau iškelti didelio algų skirtumo.

Bus daugiau.

LIETUVA IR PASAULIS

M. Lukšienės premijos laureatu tapo fizikos mokytojas T. Kivaras

T. Kivarui įteikta M. Lukšienės premija.

M. Ambrazo nuotr.

Vilnius (ELTA) – Daktarės Meilės Lukšienės premijos laureatu šiemet tapo Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos fizikos mokytojas Tomas Kivaras. Laureatą paskelbė Švietimo ir mokslo ministerija. T. Kivaras mokytoju dirba nuo 2008 m. Jis pradėjo

dirbti kaip programos „Renkuosi mokyti“ dalyvis. Šiais metais jaunas ir iniciatyvus pedagogas išrinktas gimnazijos gamtos mokslų metodinės grupės pirmininku. Premijos dydis – 15,600 litų. Ji skiriama kiekvienais metais.

Asmens duomenys bus apsaugoti labiau

Liuksemburgas (ELTA) – Europos Sąjungos teisingumo ministrai spalio 7 d. Liuksemburge aptarė, kaip užtikrinti veiksmingą, piliečiams ir verslui palankią duomenų apsaugą ir patvirtino sutarimą dėl Euro ir kitų valiutų apsaugos nuo padirbinėjimo baudžiamosios teisės priemonėmis direktyvos – vieno iš Lietuvos pirmininkavimo prioritetų.

Svarstydami duomenų apsaugos reformą, ministrai detaliai aptarė vadinamąjį „vieno langelio principo“, kuris yra vienas svarbiausių pasiūlymo dėl Bendrojo duomenų apsaugos reglamento elementų. Šis principas nustatytų, kad, jei įmonė savo veiklą vykdo daugiau nei vienoje ES valstybėje narėje, pareiga bendradarbiauti tektų tik su tos šalies nacionaline duomenų apsaugos priežiūros institucija, kurioje yra įmonės pagrindinė buveinė.

Siūloma tirti su VSD susijusios organizuotos grupės poveikį valstybei

Vilnius (Alkas.lt) – Seimo nariai Aurelija Stancikienė, Povilas Urbšys ir Petras Gražulis spalio 4 d. įregistravo nutarimo projektą, kuriuo siūloma, atsižvelgiant į įsiteisėjusius teisminius sprendimus dėl Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybos (FNTT) direktoriaus Vitalijaus Gailiaus ir jo pavaduotojo Vytauto Giržado neteisėto atleidimo iš pareigų, sudaryti laikinąją tyrimo komisiją. Ji turėtų įvertinti kylančias grėsmes valstybės stabilumui dėl visuomenėje paskleistos ir oficialiai nepaneigtos informacijos apie ilgalaikę Valstybės saugumo de-

partamento įtaką politiniams bei ekonominiams procesams. Nutarimo projekte numatyta, jog komisiją turėtų sudaryti 15 Seimo narių pagal Seimo frakcijų proporcingo atstovavimo principą. „Seimo narys Vitalijus Gailius savo viešais pasisakymais yra pareiškęs, jog Lietuvoje veikia organizuota asmenų grupė, daranti galimai neteisėtą poveikį aukščiausių valstybės vadovų sprendimams, todėl privalome imtis priemonių tokiems teiginiams įvertinti“, – teigia laikinosios tyrimo komisijos iniciatoriai.

Socdemai, kaip ir konservatoriai, pritaria N. Venckienės apkaltai

Vilnius (Tiesos.lt) – Ne tik opozicinė Tėvynės sąjunga, bet ir valdančioji Lietuvos socialdemokratų partija pripažįsta, kad Seimo narės Neringos Venckienės klausimas – vienas svarbiausių valstybėje. Naujajai Seimo pirmininkei Loretai Graužinienei pareiškus, kad nepalaikys apkaltos N. Venckienei, premjeras Algirdas Butkevičius sako, jog socdemai savo pozicijos nekeičia ir apkaltą palaikys.

LSDP pirmininkas, premjeras A. Butkevičius paskelbė vieningą visos partijos poziciją – būtina surengti apkaltą dar pavasaryje iš Lietuvos išvykusiai parlamentarei. Pastebėtina, kad socialdemokratai, kaip ir konservatoriai, neragina teisėsaugos prašyti N. Venckienės ekstradicijos ir išspręsti kilusią problemą teisinėmis priemonėmis.

Pentagonas atšaukia darbuotojus iš atostogų

Washington, DC (ELTA) – Nepaisant valdžios krizės, JAV gynybos departamentas iš priverstinių neapmokamų atostogų atšaukia didelę dalį savo darbuotojų. Nuo kitos savaitės dauguma civilių darbuotojų vėl bus savo darbo vietose, pareiškė gynybos sekretorius Chuck Hagel. Iš 800,000 vyriausybės tarnautojų, kurie dėl krizės buvo išleisti priverstinių atostogų, pusė dirba Pentagone. Pasak C. Hagel, į darbą grįš tie darbuotojai, kurių darbas reikalingas ginkluotųjų pajėgų „moralei, gerovei ir pasirengimui veikti“. Nuo praėjusio antradienio JAV nedirba didelė dalis federalinių įstaigų, nes Kongresui nepavyko

susitarti dėl spalio 1-ąją prasidėjusių 2014 m. fiskalinių metų biudžeto. Kol kas kompromiso nepavyko pasiekti, nes respublikonai savo pritarimą biudžetui sieja su sveikatos reformos atidėjimu. Ši reforma yra svarbiausias Prezidento Barack Obama projektas. B. Obama spalio 5 d. dar kartą kreipėsi į respublikonų vyraujamus Atstovų Rūmus, ragindamas užbaigti ginčą dėl biudžeto su Senatu. „Sustabdykite šitą farsą“, – sakė jis kassavaitinėje savo kalboje per radiją. Prezidentas atšaukė planuotą kelionę į Aziją, kad sostinėje spręstų konfliktą tarp savo Demokratų partijos ir respublikonų.

Pradedami naikinti Sirijos cheminiai ginklai

Damaskas (BNS) – Ekspertai spalio 6 d. pradėjo Sirijos cheminių ginklų naikinimą pagal Jungtinių Tautų (JT) rezoliuciją, reikalaujančią, kad Damaskas perduotų tarptautinei kontrolei visus savo uždraustus ginklus. Ekspertai patikrins informaciją apie cheminį arsenalą, pateiktą Sirijos vyriausybės, ir pradės ginklų bei jų gamybos įmonių naikinimą. Šios komandos laukia didžiulio masto užduotis: sunaikinti apie tūkstantį tonų nervus paralyžiuojančių zarinio dujų, garstyčių dujų ir kitų uždraustų ginklų dešimtyse objektų visoje Sirijoje iki 2014 m. vidurio. Prasidėjus šiai operacijai, Sirijos Prezidentas Bashar al Assad, pripažino, kad jo vyriausybė

padarė „klaidų“ per šalį krečiantį kruviną pilietinį konfliktą. Tačiau jis dar kartą paneigė, kad režimo pajėgos panaudojo cheminius ginklus per rugpjūčio 21 d. įvykdytą ataką, dėl kurios Jungtinės Tautos galiausiai paskelbė rezoliuciją, įpareigojančią Siriją perduoti savo draudžiamų ginklų atsargas. Nusiginklavimo ekspertų grupė iš Jungtinių Tautų ir Hagoje įsikūrusio Cheminio ginklo uždraudimo organizacijos (OPCW) atvyko į Damaską spalio 1 d. Sirija sutiko perduoti sunaikinimui savo cheminių ginklų atsargas pagal JT rezoliuciją, kurios pagrindu tapo JAV ir Rusijos sudarytas susitarimas.

„Greenpeace“ remia suimtus aktyvistus

Maskva (BNS) – „Greenpeace“ šalininkai spalio 5 d. visame pasaulyje akcijomis reiškė paramą 30-čiai Rusijoje įkalintų aktyvistų, kurie protestavo prieš naftos gavybą Arktyje, sukeldami naują Maskvos ir Vakarų ginčą. Spaudimą Rusijai didino ir aktyvistai, ir vyriausybės, šokiruoti Maskvos sprendimo pateikti kaltinimus piratavimu „Greenpeace“ laivo „Arctic Sunrise“ igulai. Tačiau Maskva nerodė beveik jokių atlaidumo ženklų, užsipuldama „Greenpeace“ ir Olandijos, su kurios vėliava plaukioja tas laivas, vyriausybę. Tą 950 t ledlaužį Rusijos pareigūnai praėjusį mė-

nesį konfiskavo priplaukusį prie pirmosios pasaulyje naftos gavybos platformos pirmąsčioje Barenco jūroje, į kurią krypsta energetikos kompanijų iš viso pasaulio dėmesys. Rusijos šiaurės vakaruose esančio Murmanskio teismas jau pateikė kaltinimus visiems igulos nariams, kurie yra iš 18 valstybių, tarp jų – Didžiosios Britanijos ir Jungtinių Valstijų. Pagal šiuos kaltinimus jiems gresia kalėjimas iki 15 metų. Įvykis išprovokavo diplomatinės pastangas už aktyvistų paleidimą, nors Rusija ir laikosi griežtos pozicijos.

Medikų mitingas prie Vyriausybės

Medikų mitingas Vilniuje.

G. Savickio nuotr.

Vilnius (BNS) – Spalio 4 d. į mitingą prie Vyriausybės rūmų susirinkę medikai pareikalavo pertvarkyti Bendrąjį pagalbos centrą (BPC) į civilinę skambučių priėmimo tarnybą ir įvesti bendrą tiesioginį greitosios pagalbos telefono numerį 113. Nepatenkinti mitinguotojai taip pat siūlė atleisti aplaidžiai ir abejingai savo pareigas atlikusius vidaus reikalų sistemos pareigūnus, tarp jų ir ministrą

Dailį Barakauską. Medikai reikalavo, kad būtų įvesta skubi pagalba be tarpininkų ir įvestas numeris 113 bei grąžinta iš žmonių atimta pasirinkimo teisė. Atskiras numeris medikams reikalingas siekiant sutaupyti nelaimės atveju brangų laiką, be to, žmonės ir patys žino, kada jiems reikalinga išimtinai medikų, o kada – gelbėjimo tarnybų pagalba.

ŠVENTADIENIS

Kardinolas Audrys Juozas Bačkis
švenčia sidabrinį
vyskupystės jubiliejų

1988 m. spalio 4 d. palaimintasis popiežius Jonas Paulius II Šv. Petro bazilikoje Romoje konsekravo mons. Audrį Juozą Bačkį. Minėdamas vyskupystės dvidešimt penkerių metų sukaktį spalio 6 d., sekmadienį, Jo Eminencija aukojo šv. Mišias Vilniaus arkikatedroje. Iškilmingas Mišias koncelebravo prel. Algimantas Bartkus.

Vilniaus arkivyskupas emeritas per pamokslą dėkojo Dievui ir visiems bendradarbiams, kunigams ir pasauliečiams, kvietė būti laisvos dvasios žmonėmis, nepailsamai eiti tikėjimo keliu. Per liturgiją buvo perskaitytas ir popiežiaus Pranciškaus asmeniškai pasirašytas laiškas kardinolui, kurį su džiaugsmu skelbiame.

Garbingajam mūsų Broliui Jo Eminencijai Kardinolui
AUDRIUI JUOZUI BAČKIUI Vilniaus arkivyskupui emeritui

Tarp daugybės savo darbų, kuriuos kiekvieną dieną uoliai stengiamės atlikti kaip Šventojo Petro įpėdinis, mums malonu prisiminti brolius vyskupystėje, kurie įvairiuose pasaulio kraštuose švenčia savo ganytojiškos tarnystės atmintinus įvykius. Tad ir Mes kartu su jais liudijame savo brolystę, atvirai kartu džiaugiamės, savo maldomis juos palydime. Todėl dabar, Garbingasis mūsų Broli, šiuo laišku norime paminėti tavo sidabrinį vyskupystės jubiliejų, kurį spalio 4 dieną, minint Šventąjį Pranciškų Asyžietį, iškilmingai prisiminsi.

Žinoma, šia proga mums malonu prisiminti kai kuriuos dalykus iš tavo gyvenimo ir veiklos, tikrą krikščionišką auklėjimą, kurį gavai šeimoje. Prieš priimdamas kunigystės šventimus 1961 m. kovo 18 d., jį stropiai stiprinai Parvyžiuje ir Romoje. Paskui parodei nepaprastus dvasios ir proto gabumus lankydamas Popiežiškąją bažnytinę akademiją, vėliau uoliai darbuodamasis Šventojo Sosto pasiuntinybėse ir vaisingai atlikdamas pasekretoriaus pareigas Bažnyčios Viešųjų reikalų taryboje.

1988 m. rugpjūčio 5 d. mūsų pirmtakas, garbingo atminimo palaimintasis Jonas Paulius II, tave paskyrė titulinio Metos arkivyskupu ir apaštaliiniu nuncijumi Olandijoje. 1991 m. gruodžio 24 d. tas pats popiežius tau patikėjo valdyti žinomą Vilniaus arkivyskupiją ir 2001 m. vasario 21 d. nusprendė priimti į Kardinolų kolegiją.

Kaip Vilniaus vyskupas parodei apaštališką užsidegimą, ištikimybę Magisteriumui, dėmesį ugdant jaunimą ir plečiant katalikišką švietimą. Žinome, kad tu rūpiniesi pašaukimais į kunigystę, kunigų ir pasauliečių tikinčiųjų nuolatine formacija, krikščioniškomis šeimomis, sergančiais ir neįgaliais vaikais, vargšais ir visuomenės atstumtaisiais.

Žinome, kad tu atlikai didžiulį darbą Lietuvos Vyskupų konferencijoje, kurios pirmininko pareigas du kartus uoliai atlikai, taip pat Romos kurijoje, ir svarbias pareigas – Katalikiško auklėjimo kongregacijoje ir Vyskupų Sinode.

Mums bus malonu galvoti apie tave šią palaimingą spalio mėnesio dieną, kai iškilmingai pagerbsi savo vyskupystės jubiliejų su visais, kuriuos laikai brangiais. Jau dabar tau, Garbingasis mūsų Broli, su meile perduodame Apaštališką mūsų Palaiminimą kartu su šiuo nuoširdžiai parašytu laišku. Draugiškai linkėdami tau daugybės sumanymų, karštai Dieviškąją Ganytoją meldžiame, kad Jis, užtariant Švenčiausiajai Mergelei Marijai, kuri Vilniaus šventovėje kaip Gailestingumo Motina yra ypač garbinama, visuomet tau būtų dosnus savo dovanų.

Baigdami, Tavęs ir visų tavo žmonių prašome melstis, kad galėtume vaisingai atlikti labai svarbią Petro tarnystę pagal Dievo valią.

Vatikanas, 2013 m. rugsėjo 23 d.
pirmieji mūsų pontifikato metai
Pranciškus

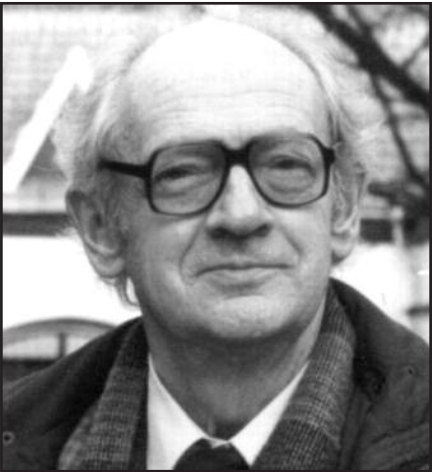
Po šv. Mišių Vilniaus arkivyskupą emeritą sveikino Arkikatedros bendruomenės atstovai. Parapijos namuose surengtos agapės metu buvo žiūrima filmuota medžiaga iš konsekracijos iškilmų, giedojo Arkikatedros choristai.

Spalio 9 d. Jo Eminencija susitiks su Vilniaus arkivyskupijos kunigais ir drauge aukos šv. Mišias Švč. Trejybės bažnyčioje Trinapolyje, o spalio 21 d. jį aplankys Lietuvos vyskupai.

DATOS ir SUKAKTYS

Spalio antra savaitė

Spalio 7 d.
– 1920 m. gimė **Salomėja Narkeliūnaitė** – lietuvių išeivijos žurnalistė, aktyvi JAV lietuvių visuomenės veikėja ir lietuvybės puoselėtoja (mirė 2000 m.).
– 1944 m. gimė **Vytautas Mačernis** – poetas, rašytojas (gimė 1921 m.).

Spalio 8 d.
– 1930 m. Kaune gimė **Vytautas Kavolis**.

lis – sociologas, visuomenininkas. 1944 m. kartu su tėvais emigravo į Vakarų Vokietijoje baigė Hanau gimnaziją. 1949 m. išvyko į JAV. Wisconsin, Čikagos, Harvardo universitetuose studijavo sociologiją bei antropologiją, įgijo dėstytojo patirties. 1960 m. Harvardo universitetas jam suteikė sociologijos daktaro laipsnį. Nuo 1954 m. dėstė Harvardo, Tafto universitetuose. Nuo 1964 m. Dickinsono koledžo sociologijos ir antropologijos skyriaus vedėjas, sociologijos ir lyginamųjų civilizacijos studijų profesorius, vedė seminarus daugelyje JAV universitetų ir koledžų. 1952–1954 m. JAV lietuvių studentų sąjungos pirmininkas, vienas iš Santaros-Šviesos federacijos įkūrėjų ir vadovų. 1959–1996 m. redagavo „Metmenų“ žurnalą. 1971–1977 m. Tarptautinės lyginamųjų civilizacijos studijų draugijos pirmininkas. Nuo 1992 m. skaitė paskaitas Vilniaus, Kauno, Klaipėdos universitetuose. Lietuvių liberaliosios minties išeivijoje ugdytojas, daugybės knygų anglų ir lietuvių kalbomis autorius: „Nužemintųjų generacija: egzilio pasaulėjautos eskizai“, „Sąmoningumo trajektorijos“, „Epochų signatūros“ ir kt. (Mirė Vilniuje 1996 m.).

Spalio 9 d.
– 1933 m. gimė **Ilona Gražytė-Maziliauskienė** – literatūros tyrinėtoja, daktarė. Anglų literatūrą dėstė Kanadoje (mirė 2001 m.).

Spalio 10 d.
– 1813 m. Busseto komunoje gimė **Giuseppe Verdi** – žymus italų kompozitorius, daugiausia rašęs operas. Mokėsi Busseto gimnazijoje ir sekmadieniais ėjo Le Ronkolės vargonininko padėjėjo, vėliau – vargoni-

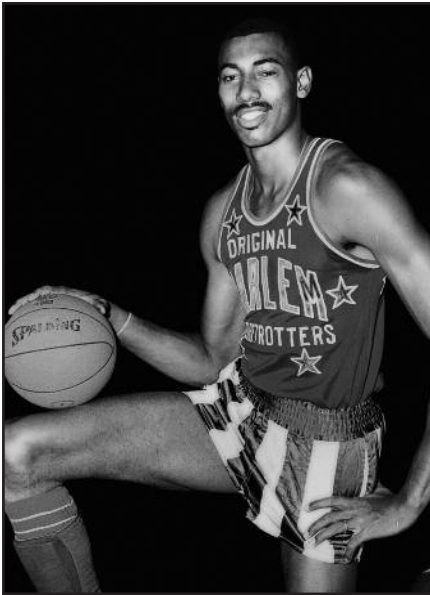

G. Verdi opera *Otelas* Vilniaus operos teatre.

ninko pareigas. Iš pradžių neišlaikė egzaminų į Milano konservatoriją. Toliau muzikos mokėsi privačiai. Pirmuosius kūrinius parašė 1828 m. Pirmoji opera „Obertas“ 1839 m. jam atnešė sėkmę. Didžiausią ir vertingiausią kūrybos dalį sudaro operos (parašė 26): „Rigoletas“, „Trubadūras“, „Traviata“, „Kaukių balas“, „Don Karlas“, „Aida“, „Otelas“ ir kt. Muzika liaudiška, nepaprastai raiški, melodinga, romantiška. G. Verdi laikomas Italijos suvienijimo įkvėpėju. Šūkis „Viva, VERDI“, plačiai skambėjo Italijoje sukilimo prieš austrus metu. (Mirė Milane 1901 m.).

Spalio 11 d.
– 1971 m. mirė **Valentinas Gustainis** – žurnalistas, sociologas, publicistas, vertėjas, filosofas ir rašytojas. Vienas pirmųjų tarpukario Lietuvoje žurnalistų profesionalų (gimė 1896 m.).

Spalio 12 d.
– 1909 m. gimė **Andrius Baltinis** – kunigas, filosofas, JAV lietuvių visuomenės veikėjas (mirė 1975 m.).
– 1920 m. gimė **Henrikas Nagys** – poetas, literatūros kritikas (mirė 1996 m.).
– 1935 m. gimė **Luciano Pavarotti** – žymus italų operos dainininkas, dalyvavęs ir kitų muzikinių žanrų projektuose. Taip pat žinomas kaip humanitarinės pagalbos aktyvistas, gavęs medalį iš JT Vyriausiojo Pabėgėlių Komisarato už veiklą pabėgėlių reikalų srityje (mirė 2007 m.).
– 1999 m. California mirė **Wilt Chamberlain** – vienas geriausių krepšininkų NBA

Wilt Chamberlain.

istorijoje. Jis pelnė daugybę oficialių NBA rekordų: daugiausiai pelnytų taškų, atkovotų kamuolių ir žaistų minučių. Jis yra vienintelis žaidėjas NBA istorijoje per vienerias rungtynes pelnęs 100 taškų bei pasiekęs didesnę sezono taškų vidurkį nei 50 taškų per rungtynes. Per 14 NBA sezonų jis 2 kartus tapo NBA čempionu, keturis kartus buvo pripažintas naudingiausiu reguliaraus sezono žaidėju, vieną kartą pripažintas naudingiausiu NBA finalo žaidėju ir 13 kartų žaidė NBA visų žvaigždžių rungtynėse. 1978 m. Chamberlainas buvo įtrauktas į krepšinio šlovės muziejų, o 1996 m. buvo išrinktas į NBA 50-mečio visų laikų komandą. Baigęs krepšinio karjerą, Chamberlain kurį laiką žaidė tinklinį. Jis taip gerai reklamavo šį sportą, kad buvo įtrauktas ir į tinklinio šlovės muziejų. Jis buvo taip pat geras verslininkas bei kelių knygų autorius. (Gimė Philadelphia 1936 m.).

Spalio 13 d.
– 1873 m. gimė **Mikas Petrauskas** – vargonininkas, dainininkas (tenoras), dirigentas, pedagogas, kompozitorius ir kultūros veikėjas (mirė 1937 m.).

I rytus nuo kuršių driekėsi Žemaičių žemės, kurių centras buvo Nevėžio baseine. Dar toliau – lietuviai. Mokslinė lingvistikos ir archeologijos medžiaga nupiešia erdvius, vėliau visiškai susitraukusius baltiškųjų žemių plotus Rytuose, dabartinės Rusijos ir Ukrainos teritorijose. V–VI a. Dniepro baseino didesnėje dalyje gyveno baltų gentys, kurias iki VIII amžiaus išstūmė energingas slavų gaivalas. Kalbininkų (visų pirma Kazio Būgos) manymu, visame plote tarp Nauardo ir Kijevo V–VIII a. įsivyravo slaviskai kalbančios gentys, palikdamos izoliuotas baltiškas salas – rytų galindus – Okos aukštupyje dar keliems šimtmečiams, net iki XI amžiaus⁴⁸. Etnolingvistinio nacionalizmo epochoje, kuri prasidėjo XIX amžiaus viduryje, šie egzotiški faktai prikaustė vaizduotę, formavo visokius baltiškojo bendrumo jausmus, kartu su istoriografiniais mitais maitindami modernios lietuvių tautos atgimimo ideologiją.

Kova už gyvybinę erdvę buvo tipiškas barbarybės epochos ir ankstyvųjų viduramžių bruožas. Karingos ir negausios barbarų gentys kartais gebėdavo nukariauti didžiulius plotus, jų kariaunos branduoliui ritantis sniego gniuzulo principu ir pajungiant savo pradiniam galios impulsui nukariautų tautų žmones. Daugelis *didžiojo tautų kraustymosi* herojų, kadaise nukariavusių milžiniškas Eurazijos erdves, išnyko iš gyvujančių tautų tarpo, palikę ateities istorikų ginčams ir dalyboms sunkiai išnarpiojamas palikimo mįslės. Kur šiandien hunai ir alantai, kur gotai ir vandalai? Nėra kam šiandien pratesti jų pasakojimo. O štai madjarai – vengrai, buvę paskutinieji Rytų vėjų gaivalai, atjoję į Panonijos pievas, išliko. Kai kurios tautos (pavyzdžiui, bulgarai arba makedonai) paliko savo vardus kitakilmiams žmonėms, atsikrausčiusiems vėlesniais istoriniais laikais. Vienur tautos išnyko po užkariautojų padu, kitur užkariautojai, išplėtę savo viešpatijas plačiau nei turimi ištekliai leido, patys ištirpo senbuvių ir autochtonų jūroje.

Nors istorinės demografijos duomenys apie lietuvių ekspansiją į Rytus yra labai riboti, tačiau dauguma tyrinėtojų sutaria dėl LDK galios nešėjų – karingų kunigaikščių ir jų kariaunų išsibarstymo po plačias politiskai suirusios Kijevo Rusios žemes. Ne šio aprašymo uždavinys kartoti senai žinomus faktus ir didžiausios XV amžiaus pradžios Europos valstybės politinio gyvenimo epizodus. Mums svarbu stebėti, kaip kito lietuvių pasaulis, kaip klostėsi lietuvių erdvėlaikis ir kaip keitėsi jų ribų vaizduotė. Naujausioje lietuvių istoriografijoje rimtai prabilta apie lietuvių erdvę, labai stipriai pasistūmėta jos supratimo ir išryškinimo link⁴⁹, tačiau judraus, migruojančio, teritoriskai mažiau sąlygoto lietuvių istorinio horizonto specialiai niekas nebandė nubrėžti. Šis globalus dabarties žmogų jaudinantis žiūros aspektas lieka menkai išnaudotas.

Akivaizdu, kad istorijos aušroje, bent jau nuo XII amžiaus, Kryžiaus karuose dalis lietuvių arba jų giminaičių (jotvingiai ir kai kurios prūsiškos giminės) būdavo Lietuvos valdovų perkeliama į naujas prijungtas teritorijas Rytuose. Lietuvos didžiojo kunigaikščio Traidenio vadovaujami lietuviai 1274–1276 metų kare nugalėjo Haličo-Volynės valdovus ir užvaldė plotus tarp Gardino, Slanimo ir Volkovyso, vėliau vadintus ir Juodąja Rusia, į kurią buvo perkelti nuo kryžiuočių ir lenkų bėge prūsai, sūduviai (jotvin-

KARKLO DIEGAS

lietuvių pasaulio istorija

EGIDIJUS ALEKSANDRAVIČIUS

14

giai) ir skalviai. Apie kokius skaičius ir kokias minias čia galėjo eiti kalba, šaltiniai nieko nesako. Tai buvo bene vienintelė lietuvių gyvybinės erdvės permaina, kai traukiantis iš vakarinių žemių ir išnaudojant užkariautas rytų kaimynystės erdves buvo kolonizuojama tai, ko tikrąja Lietuva nei amžininkai, nei istorikai nevadintų. Tačiau tai laikytina tradicine, viduriniams amžiams būdinga vidine migracija, esmingai nepakeitusia erdvinės savokos.

Tikėtina, kad rimti istoriniai-demografiniai tyrimai papildys mūsų mokslines žinias apie tas karingų amžių permainas ir lietuviškų giminų persikėlimą į Rytus. Reikia pripažinti, kad istorinės lietuvių demografijos ir mokslui prieinamos erdvės tyrimas nebuvo ir nėra dosnūs, o istorikai nesi-veržia prie šių klausimų svarstybų stalo. Kone prieš pusamžį išplėtoti lietuvių socialinio geografo Kazio Pakšto tyrinėjimai ir aprašymai vis dar yra gana reti šios srities daigai⁵⁰. Kita vertus, tai gali atspindėti padėtį, kad nuo K. Pakšto darbų publikavimo neatsirado nei naujų duomenų, nei naujų tyrimo įrankių, kurie būtų leidę senu-sius ir visiems žinomus faktus paversti nauju pasakojimu.

Mokslininkas manė (remdamasis lenkų istoriku Henriku Lowmianskiu) istorijos priešaušrio (1009–1260 m.) lietuviškoje erdvėje buvus gan menką gyventojų tankį, jų skaičius siekė mažų mažiausiai nuo 170,000 iki 270 000 gyventojų. Tai reiškė silpną jėgą, negalinčią sutrukdyti slavų veržimosi į anksčiau lietuvių gyventus plotus. Lietuvos valstybės vėlyvam susidarymui tai taip pat turėjo reikšmės. Retas žmonių tankis ir neapgyvendintos žemės salos ilgą laiką sudarė sąlygas lietuvių prieauginiui rasti vietos vidinės kolonizacijos sraute. Po Žalgirio mūšio 1410 m. ir plačiausios Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės ekspansijos, Kryžiaus karų prie Baltijos pabaigoje LDK gyveno 500,000 lietuvių (jie sudarė ketvirtadalį visų valstybės pavaldinių), o pamažu savotiška diaspora virstančioje Mažojoje Lietuvoje galėjo būti apie 90,000⁵¹. Tačiau vėliau mažėjančios valstybės rytiniuose plotuose kokių nors lietuviškų salų neliko ir negalėjo būti.

Yra įprastas aiškinimas, kaip lie-

tuviai prijungė buvusias Kijevo Rusios erdves ir net didžiausio išsiplėtimo akimirką praplėtė jas iki Krymo pusiasalio ir Juodosios jūros pakrančių. Tame pasakojime nėra vietos kokiems nors masinės kolonizacijos siužetams, išskyrus kilmingųjų išisaknijimo istorijas. Kai kurie lietuviško gaivalo persiritimai iš Kryžiuočių ordino pašonės vakarinėje besikuriančios valstybės dalyje į praplėstus lietuvių-slavų paribius Rytuose buvo lemti ne kokio nors įrodomo gyventojų pertekliaus, o paveikti išorinių aplinkybių: kryžiuočių ir kitų krikščionių spaudimas vertė išsigelbėjimo ieškoti ten, kur senosios Lietuvos valdovai galėjo saugiau įkurdinti savo pavaldinius. Priverstinio

migravimo arba vidinės kolonizacijos faktai senojoje praeityje beveik nepaliko pėdsakų vėlesnėje istorinėje sąmonėje, o ir pirmieji istorikai nedaug tuo rūpinosi.

Lietuvių istorinėje atmintyje senieji kunigaikščiai, vadai ir ištikimieji kariauninkai, kurie nuo XIII amžiaus vidurio dėl įvairių priežasčių – pakviesti vietinio rusų elito, pabėgę nuo Lietuvos vidaus rietenų ar egoistiniais užkariavimo tikslais – įsikūrė tolimose buvusios Kijevo Rusios kunigaikštystėse, gana greitai nustojo *savųjų* bruožų. Jie tapo stačiatikiais, o kartais net stačiatikių šventaisiais. Jie persiėmė vietine kultūra, demonstruodami pagarbą vietinių valdovų tradicijai. Stačiatikiškieji Lietuvos karaliaus Mindaugo epigonai, kaip juos pavadino istorikas Edvardas Gudavičius, atsirado veikiausiai dėl tos aplinkybės, kad užkariaujamoje rytų kaimynystėje Lietuva dar nepajėgė statyti pilių, aprūpinti jas ištekliais ir igulomis. *Plėsdama savo valdžią į rusų žemes, ji rėmėsi pačių rusų struktūromis, prie kurių prisitaikydavo atėję lietuvių kunigaikščiai.*⁵² Kitaip tariant, užkariautojai lietuviai turėjo pasidaryti vietiniais rusais, kad galėtų įgyvendinti valdžią, remdamiesi nedideliais ištekliais. Pergalės kovos laukuose neretai reikalavo mažesnių jėgų negu ilgaamžio savos viešpatystės įtvirtinimo poreikiai.

48, Ten pat, p. 30.

49. Kiaupienė, Jūratė, Petrauskas, Rimvydas. *Lietuvos istorija*. T. 4: Nauji horizontai: dinastija, visuomenė, valstybė. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė 1386–1529. Vilnius: Baltos lankos, 2009, 551 p.

50. Lietuvių gyvenama erdvė, gyventojų tankis ir skaičius K. Pakšto darbuose tapo bene svarbiausiu rūpesčiu. Dar daugiau, mokslininko tyrinėjimai buvo susiję su jo plėtojama modernios tautos diasporos vizija. Niekas Lietuvos istorijoje tiek nėra rašęs lietuvių kolonijų, emigracijos ir tautinės erdvės išsiplėtimo klausimais. K. Pakšto tyrinėjimų pragmatiskumas ir diasporinės lietuvių tautos vaizdiniai yra susilaukę daugiau jo intencijų nesupratimą platesniuose lietuvių visuomenės sluoksniuose demonstruojamos ironijos, negu solidžios analizės, kuri yra šioje srityje būtina.

51. Pakštis, Kazys. Lietuvių tautos plotai ir gyventojai. In: *Lietuvių enciklopedija*, t. 15. Boston, 1968, p. 434.

52. Gudavičius, Edvardas. *Lietuvos istorija nuo seniausių laikų iki 1969 metų*. Vilnius: Lietuvos rašytojų sąjungos leidykla, 1999, p. 66.

Bus daugiau.

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

DR. ŽIBUTĖ ZAPARACKAS
DR. PAUL KNEPPER
Akių ligos – chirurgija
150 E. Huron, Suite 1000
Chicago, IL 60611
Valandos susitarus
Tel. 312-337-1285

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS
DR. DAIVA BIDVA
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.
DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ
SKAUSMO GYDymo SPECIALISTĖ
7600 W. CollegeDrive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų skausmų gydymas

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

Amerikos lietuvis: apie Lietuvos mediciną sovietmečiu ir tikrą ar menamą jos pažangą

INETA BRICAITĖ

Linas Sidrys – garsus medikas, visuomenininkas, Gedimino ordinu apdovanotas Amerikos lietuvis, daug nusipelnęs Lietuvos oftalmologijai. Lietuvoje jis atliko daugiau kaip 120 akių operacijų, atgabeno daug savo lėšomis nupirkto medicininės ir chirurginės įrangos bei vaistų, savo patirtimi dalindavosi su Lietuvos medikais, padėjo reformuoti medicinos sistemą bei su žmona Rima užaugino 8 vaikus. Lietuvoje viešėjęs medikas atvirai pasakojo apie savo nuotykius sovietmečiu, dalinosi mintimis apie Lietuvos sveikatos apsaugos sistemą bei nevengė kritikos Lietuvos medikams.

Jūs buvote pirmasis gydytojas rezidentas, 1977 m. įleistas gydyti į Sovietų Sąjungos teritoriją. Kaip Jums tai pavyko?

L.S.: Pavyko dėl Čikagos universiteto (University of Chicago) tarptautinio pripažinimo. Mūsų universitete lankėsi net 30 mokslininkų iš Sovietų Sąjungos. Tuo metu aš jau antrą kartą buvau negavęs leidimo atvykti į Lietuvą. Buvo įprasta, kad tam reikėjo leidimų. Nuėjau pas dekaną, pasiskundžiau, o jis pažadėjo, kad paskambins į Maskvą kolegai Mokslo akademijos pirmininkui. Taip leidimą gavau. Atvykau, bet man neleido įeiti į ligoninę. Tam reikėjo Vidaus reikalų ministerijos leidimo. Jo laukiau tris savaites. Tuo metu Čiurlionio gatvėje lankiau paskaitas, tačiau turėjau palydovą, kuris su manimi buvo visada.

R.S.: Tai buvo unikalų. Čikagos universitetas yra prestižinis, gavęs daugiausiai Nobelio premijų visame pasaulyje ir ten atvykdavo medikų iš viso pasaulio, taip pat ir iš Maskvos. Taigi Linas „prispaudė“ vadovybę – esą jie čia atvažiuoja, tad kodėl aš negaliu ten nuvykti?

Ir kiek laiko praleidote Lietuvoje?

L.S.: Tris mėnesius. Kadangi jau žinojau, kad noriu būti oftalmologas, Lietuvoje man sakė, kad visi oftalmologijos skyriai Vilniuje uždaryti dėl remonto. Iš tiesų jie tiesiog neturėjo, ką rodyti. Daugiau oftalmologijos specialistų ir įstaigų buvo Kaune, o Kaunas buvo uždaras miestas dar nuo R. Kalantos laikų. Galiausiai visgi man leido važiuoti ir į Kauną – likus trims savaitėms iki išvykimo į Ameriką.

Ir ką Jūs pamatėte Kaune?

L.S.: Pamačiau, kad vaikus ligoninėse laiko labai ilgai, skaičiuoja lovadienius, kad 20 daktarų, palikę savo darbą, su manimi išvažiuoja į restoraną kalbėti apie Ameriką. O po savaitės gydytojai jau man sakė, kad turiu išvažiuoti atgal į Vilnių.

O kaip įranga, darbo būdai? Ar buvo skirtumų?

L.S.: Labai didelis skirtumas, dėl to pasiryžau ir vėliau atvykti į Lietuvą. Tuo metu Lietuvoje nebuvo vienkartinį medžiagų ir priemonių. Net ir adatos buvo daugkartinės, pirštinės buvo labai grubios, todėl daktarams buvo sunku operuoti, mikroskopai buvo pasenę. Atvežiau ir siūlų, ir vienkartinį pirštinių, ir adatų...

R.S.: Ir muilo.

L.S.: Ir muilo. Džiaugiuosi, kad aš pirmas Lietuvoje pradėjau pratinti žmones prie skysto muilo. Pakabiniau ant sienos, kad galima būtų rankas muilinti, nes mačiau, kad netgi ligoninėse muilas dingdavo. O skystas – prikabinatas prie sienos, tad jį pavogti sudėtinga. Kai vėl lankiausi Vilniuje, vien tik dėl manęs visą tualetą vakarietiškai suremontavo. Žinoma, visi gydytojai buvo labai patenkinti. Vėliau buvau Panevėžyje, aklųjų ir silpnaregių draugijos patalpose, kuriose vidury tamsaus koridoriaus buvo laiptas. Nurodžiau, kad čia jam nevieta, o kai atvažiavau kitą kartą, jis buvo jau išlygintas.

Linas ir Rima Sidriai Vilniuje.

V. Kopūsto nuotr.

Kaip Jūs manote, kodėl lietuviai taip kreipė dėmesį į Jūsų pastabas?

L.S.: Nes buvau vakarietis. Valdžia bijojo, kad nepakenkčiau propagandai.

Galbūt susilaukėte grasinimų ar perspėjimų?

L.S.: Ne. Man niekas nedrįso nieko sakyti. Tačiau gimines šaukė pasiaiškinti, apie ką mes kalbėjome.

Kas keletą metų vis apsilankydavote Lietuvoje. Kokius pasikeitimus matėte?

L.S.: Labai daug dalykų pasikeitė į gerąją pusę. Džiaugiuosi, kad pagreitinai dirbtinių akies lęšių sodinimo operacijų atsiradimą. Kai susiruošiau tai daryti pirmą kartą, man neleido, nes, pasirodo, Lietuvoje tokių operacijų dar niekas nebuvo daręs. Todėl ir man neleido. Būdavo, nueinu, pavyzdžiui, į Antakalnio polikliniką, o gydytojas, mane pamatęs, taip susijaudindavo, kad rankos pradėdavo drebtėti. Bijodavau, kad sugadinsiu operaciją, todėl išeidavau. Lankytojai visada daugiau pastebi nei vietiniai.

Ar šiandien matote skirtumų tarp gydymo paslaugų Amerikoje ir Lietuvoje?

L.S.: Aplankiau Santariškių klinikas, kurios gavo pagalbos iš Europos Sąjungos, bet, man rodos, daug pasako tai, kad Lietuvos akių gydytojai nėra manęs pakvietę nė į vieną konferenciją.

R.S.: Linas kviesdavo lietuvių gydytojus ir užmokėdavo už tai, kad jie atvyktų į Amerikos konferencijas.

L.S.: Pats juos ir vežiodavau. Turbūt 20 gydytojų apsilankė mano ligoninėje, aš jiems rodyčiau operacijas. Tuo metu, kai jų dar niekas nekvietė į Europos ligonines, jie plūdo į Ameriką. Medicinos pasaulyje visi kviečia vieni pas kitus. Aš pirmasis Lietuvoje įkūriau optiką, kurioje prekiaujama plastikiniais ir nedūžtančiais akinių lęšiais. Tai padariau dar prieš Amerikai pripažįstant Lietuvos nepriklausomybę. Tačiau po optikos įkūrimo ir išslydo iš mano rankų bendravimas. Supyko ant manęs medikai, nes esu išleidęs knygą apie stagnaciją Lietuvos medicinoje. Nepaisant to, džiaugiuosi, kad galėjau prisidėti prie Lietuvos oftalmologijos savo mokslinėmis žiniomis, įranga, priemonėmis, akinių gamyba. Tai jau šis tas. Taip pat padėjau įsteigti Šv.

Jokūbo ligoninę. Tai buvo pirmoji katalikiška ligoninė Lietuvoje.

Lietuvoje susiformavusi nuomonė, kad Sveikatos apsaugos ministerija labai atsainiai žiūri į privačias gydymo įstaigas. Ką apie tai manote?

L.S.: Ji neigiamai žiūri į privačias įstaigas. Tačiau odontologai Lietuvoje greičiausiai ir geriausiai pažangą padarė. Kodėl? Nes valdžia juos paliko ramybėje. Kas turėjo geriausią ligoninę tarybiniais laikais? Aklųjų draugija, pastačiusi ligoninę Kaune, nes jai leido pasilikti pelną. Visi manė, kad jokio pelno čia nebus, o ligoninė tapo bene turtingiausia organizacija visoje Lietuvoje. Ir tik dėl to, kad valstybė minimaliai kišosi į jos valdymą.

Rima, ką Jūs veikėte tuo metu, kai Jūsų vyras lankydavosi Lietuvoje?

R.S.: Mes susituokėme praėjus metams po pirmojo jo, kaip gydytojo, apsilankymo Lietuvoje – 1978 m. Keletą metų po vestuvių jis į Lietuvą nevažinėjo. Po to važiuodavo kasmet, vėliau ir po kelis kartus per metus. Visada už kelionę mokėdavo pats, niekas neremdavo šios veiklos. Farmacijos kompanijos paaukodavo tik vaistų ir visokių priemonių, instrumentų, o mes su vaikais pakuodavom viską į dideles dėzes ar maišus.

Linai, Kodėl Jūs tai darėte?

L.S.: Susidraugauji su daktarais, matai, kad reikia pagalbos, trūksta priemonių. Mano tėvai buvo labai patriotiški, mūsų lietuviybė buvo paremta šeimyniniais pagrindais, todėl visa tai išėjo labai natūraliai.

R.S.: Bet aš manau, kad būtent tėvas jam davė tokią didelę meilę Lietuvai. Tikrai ne visi vaikai jų devynių vaikų šeimoje buvo tokie dideli patriotai. Bet jie visi iki šiandien vienas su kitu kalba tik lietuviškai. Tai retenybė Amerikoje. Paprastai mes su savo bendraamžiais kalbame angliškai. Kai susipažinau su Linu tautinių šokių grupėje, aš sakiau, kad man lengviau kalbėti angliškai ir paprasčiau bendrauti šia kalba, o jis man atsakė, kad aš galiu kalbėti angliškai, tačiau jis man atsakys lietuviškai. Mums bendraujant mano lietuvių kalbos įgūdžiai pagerėjo. Iki tol aš negalėjau šitaip laisvai kalbėti lietuviškai, nors ir lankiau lietuviškas mokyklas.

Delfi

SOCIALINIAI PATARIMAI

Valstybės parama
nuomojamam būstui

Valstybės subsidijomis paremta („subsidized“) būsto nuoma dar žinoma „prieinamo būsto“ („affordable housing“) pavadinimu. Akivaizdu, kad „prieinamo būsto“ problema visuomet buvo aktuali didmiesčių gyventojams, tačiau, dėl prastėjančių ekonominių rodiklių tolydžio didėjant neatitikimui tarp gyventojų pajamų ir būsto kainų, ji paliečia vis daugiau ir daugiau žmonių. Maža to, kai kuriose vietovėse būsto kainos yra tiek išpūstos, jog netgi palyginus padoriais pajamas gaunantys asmenys jaučiasi suvaržyti, rinkdamiesi vietą gyventi.

„Prieinamu būstu“, pagal priimtus standartus, laikomas toks būstas, kurio nuoma neviršija 30 procentų šeimos pajamų. Siekiant sudaryti sąlygas tokio būsto egzistavimui, valstybė specialiai skiria lėšas, skirtas padengti realios ir „prieinamos“ kainos skirtumą bei sudaro galimybę mažas pajamas turintiesiems apsigyventi valstybės išlaikomuose būstuose (apibūdinamuose bendra „public housing“ sąvoka).

Pažymėtina, jog visos valstybinės „prieinamo būsto“ programos yra taikomos tik asmenims/šeimoms, atitinkantiems tam tikrus reikalavimus. Pagrindinis jų – kad asmens/šeimos pajamos neviršytų nustatytų ribų. Paprastai tos ribos nustatomos pagal valstijos pragyvenimo lygį, atsižvelgiant ir į šeimos dydį. Taip pat atsižvelgiama į asmens neįgalumą ar senyvą amžių. Be to, reikalaujama, kad asmenys ir/ar šeimos turėtų JAV pilietybę arba bent jau legalų imigracinį statusą.

Už valstybė išlaikomo „prieinamo būsto“ programų vykdymą yra atsakingas JAV Būsto bei urbanistinės plėtros departamentas (US Department of Housing and Urban Development arba HUD), kuris, savo ruožtu, deleguoja funkcijas vietinėms „Būsto agentūroms“ („Housing Agencies“). Būtent šios agentūros priima ir peržiūri pretendentų į „prieinamą būstą“ prašymus bei sprendžia, ar suteikti jiems šią valstybinę lengvatą. Be kita ko, tikrinami buvusių kaimynų bei būsto savininkų atsiliepimai, gali būti prašoma papildomai įrodyti kai kuriuos faktus, nurodomus prašyme (pvz., pateikti mokesčių deklaracijas, banko duomenis ir pan.). Jei prašymas patenkinamas, prašytojas paprastai patenka į laukimo sąrašą ir, atėjus eilei, gauna teisę apsigyventi viename iš valstybės suteikiamų „prieinamų būstų“. Jei prašymas atmestas, agentūra privalo raštiškai paaiškinti atmetimo priežastį, kurią, reikalui esant, galima užginčyti.

Prieš apsigyvenant tokia „prieinamame būste“, su agentūra sudaroma nuomos sutartis. Tokiu būdu, agentūra atlieka tarsi būsto savininko („landlord“) vaidmenį – net jau apsi-

gyvenus, ji išlieka atsakinga už patalpą, prižiūri, kad būtų laikomasi nuomos sutarties sąlygų ir pan. Kartą per metus ji taip pat peržiūri šeimos pajamas. Šeimos, kurių pajamos tampa pakankamos, kad būtų įmanoma nuomotis būstą rinkos kaina, netenka teisės gyventi „prieinamame būste“.

Informaciją apie konkrečiose valstijose veikiančias „Būsto agentūras“ galima rasti Internete, HUD tinklalapyje, adresu <http://www.hud.gov/offices/pih/pha/contacts/index.cfm>

Pagrindinis šios programos trūkumas, neskaitant būtinybės atitikti visus reikalavimus, ko gero, yra tai, jog „prieinamų būstų“ pasiūla yra pernelyg maža, kad patenkintų paklausą. Todėl įprasta, kad, net patekus į eilę, tokio būsto tenka laukti ne vienerius metus. Atskiros agentūros taip pat gali turėti savo pasirinkimo kriterijus, paremtus konkrečios vietovės demografiniais rodikliais, kurie gali lemti, kokioms būtent šeimoms ar asmenims bus teikiama pirmenybė. Be to, nepaisant deklaracijų patikrinimų, neretai pasitaiko, kad tokiuose būstuose apsigyvena asmenys, kurių elgsena bei gyvenimo būdas kelia nepatogumų ar net pavojų aplinkiniams. Ypač tai pasakytina apie būstus, kurie yra bendros paskirties, o ne skirti specifinėms grupėms (tarkime, vien pagyvenusiems žmonėms) ir yra neturtinguose rajonuose.

Dar viena galimybė ieškantiems „prieinamo būsto“ – valstijų savarankiškai finansuojamos paramos programos bei vadinamieji „Housing Choice Vouchers“. Pastarieji yra išduodami valstybės ir administruojami jų pačių „Būsto agentūrų“, o pati programa dažnai apibūdinama bendru „Section 8 Housing“ terminu, pagal 1974 metais priimto US Housing Act atitinkamą pastraipą. Didžiausias jos privalumas – asmuo ar šeima gali savarankiškai pasirinkti, kur gyventi, neapsiribojant vien valstybės išlaikomais būstais ir mokėti viso labo 30 procentų nuo bendrų pajamų sudarančią nuomos dalį, visą likusią sumą sumokant valstybei. Deja, šiai programai taip pat galioja visi anksčiau minėti reikalavimai bei ilgas laukimo laikas.

Beje, mažas pajamas turintys žmonės taip pat gali pateikti prašymus tiesiogiai būstų savininkams, jei šie yra sudarę sutartį su valstybe dėl tokių asmenų apgyvendinimo. Subsiduojamų būstų savininkai paprastai skelbiai įvairiuose laikraščiuose bei internete, greta kitų būsto nuomos skelbimų, dažnai iškart nurodydami remiamų asmenų grupes (pvz., neįgalųjų, pagyvenusių žmonių ar šeimų) bei reikalaujamų pajamų ribas.

Pagal HUD bei JAV žiniasklaidos informaciją parengė
Vaida Maleckaitė

Kilniam Lietuvos sūnui

A † A
dr. KAZIUI BOBELIUI

mirus, skausmo valandoje žmonai, kuratorei DALIAI DEVENYTEI BOBELIENEI bei visai šeimai reiškiamo giliausią užuojautą.

*Lietuvių Evangelikų Reformatų
bažnyčios JAV, Kolegija ir parapija*

Nuoširdžią mūsų rėmėją DALIĄ DEVENYTEJ BOBELIENEJ, šeimą ir artimuosius skaudžią netekties valandą brangiam vyrui

A † A
dr. KAZIUI BOBELIUI

mirus, užjaučia kompozitoriaus Vlodo Jakubėno draugija Čikagoje ir Vilniuje.

*Valdybos vardu Erika Dilytė Brooks
ir Irena Skomskienė*

A † A
Dr. KAZIUI BOBELIUI

mirus, užjaučiame žmoną DALIĄ, vaikus JONĄ, RŪTĄ, ALGĮ, ALENĄ ir ALDONĄ bei jų šeimas.

*Irena Kazlauskienė
Vida ir Algis*

Ilgamečiam PLC rėmėjui ir bingo žaidimų talkininkui

A † A
MYKOLUI DEVEIKIUI

iškeliavus Amžinybėn, reiškiamo gilią užuojautą žmonai ZITAI DEVEIKIENEI, visai šeimai, giminaičiams ir artimiesiems.

Pasaulio lietuvių centras

Edvardas Žiaušys, gyvenantis **Amsterdam, NY**, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Labai Jums ačiū už paramą.

Ann Rociūnas, gyvenanti **Independence, OH**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 50 dol. Nuoširdi padėka už paramą.

Aleksandras Masaitis, gyvenantis Dearborn, MI, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Tariame nuoširdų ačiū už paramą.

Vytas Saimininkas, gyvenantis **East Hartford, CT**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti 50 dol. Labai Jums ačiū.

PAS MUS IR APYLINK MUS

■ **Antradienio, spalio 8 d. „Draugas” dėl** gedimų spaustuvėje išleidžiamas pavėluotai. Atsiprašome gerbiamų skaitytojų dėl nepatogumų.

■ **2013 m. spalio 11–13 d. kviečiame** atvykti į nuostabią rudeninę Neringą, „pasisemti” rudeniskų spalvų, garsų bei kvapų, pabendrauti ir paremti stovyklą, dalyvaujant kasmetinėse eitynėse. Daugiau informacijos rasite Neringos svetainėje www.neringa.org.

■ **Rasa Allan Kazlas kviečia į solo spektaklį „Sand and Silence”,** kuris įvyks sekmadienį spalio 20 d., 7 val. v. TADA! Theatre, 15 W. 28th St. (tarp Broadway ir Fifth Ave), Manhattane. Bilietus galima įsigyti www.emergingartiststheatre.org arba prie durų.

■ **Lapkričio 2 d., 2 val. p. p. Apreiškimo** parapija ir NY Ateitininkai kviečia New

Yorko bendruomenę Vėlinių metu prisijungti prie bendro Taize suėjimo ir meditacijos. Vaisės ir pabendravimas tuoj po programos. 259 North 5th Street Brooklyn, NY 11211.

■ **Sekmadienį, lapkričio 3 d. Marijos Nekalto** Prasidėjimo seserų vienuolyne 600 Liberty Hwy. Putname – Metinis mirusiųjų paminėjimas ir Tikėjimo metų pabaiga. Prašome iki spalio 29 d. pranešti apie savo dalyvavimą telefonu: 860-928-7955 arba el. paštu: sesigne@gmail.com.

■ **Lapkričio 29 d. – gruodžio 1 d. Neringoje** vyks Advento rekolekcijos. Atvykite į šį ypatingą savaitgalį ir prieš šventes susitelkite ties savo santykiu su Dievu. Dėl registracijos prašome teirautis Danos el. paštu: dana@neringa.org. Programos aprašymą bei registracijos informaciją rasite Neringos svetainėje www.neringa.org.

Inžinierių ir architektų sąjunga į „Draugo” pietus užsisakė visą stalą. Kviečiame ir kitas organizacijas, kurių renginiai nuolat aprašomi laikraščio puslapiuose, dalyvauti metiniame renginyje ir tokiu būdu prisidėti prie „Draugo” gyvavimo.

Metinis Draugo fondo narių suvažiavimas šaukiamas š. m. lapkričio 9 dieną, šeštadienį, 10 val. r. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre, Čikagoje.

Suvažiavimo darbotvarkėje: registracija, atidarymas, invokacija, sveikinimai, Draugo fondo pranešimai, pranešimai apie investavimus, direktorių ir kontrolės komisijos rinkimai ir diskusijos dėl tolimesnės Draugo fondo veiklos. Kiekvienas DF narys, paaukojęs 200 dol. ar daugiau, turi teisę dalyvauti ir balsuoti DF narių suvažiavime.

Aukokime Draugo fondui ir tapkime jo nariais

Rengiama konsulinė misija Seattle

Lietuvos užsienio reikalų ministerija kartu su LR generaliniu konsulatu New Yorke lapkričio 23 dieną rengia išvažiuojamąją misiją Seattle, Washingtono valstijoje.

Jos metu bus teikiamos konsulinės paslaugos Lietuvos piliečiams ir lietuvių kilmės asmenims.

Bus priimami prašymai ir dokumentai dėl pasų keitimo ir išdavimo, užsienyje sudarytų civilinės būklės aktų įtraukimo į apskaitą Lietuvoje, konsulinių pažymų išdavimo, gyvenamosios vietos deklaravimo, Lietuvos pilietybės, bus atliekami kiti konsuliniai veiksmai.

**Iš anksto užsiregistravę asmenys bus priimami
LR garbės konsulate Seattle adresu:
5919 Wilson Ave. South Seattle, WA, 98118-3062.**

Patikslinimas.

Spalio 3 d. laidoje prie D. Janutos straipsnio „Ir jie kūrė Lietuvą” išspausdinto šaržo autorius – Juozas Olinardas Penčyla.

Dėmesio • Dėmesio • Dėmesio

Dokumentinio filmo apie žymų visuomenininką
dr. Petrą Kisielių

„SIELŲ DAKTARAS”
peržiūra įvyks **spalio 25 d.,**
penktadienį, **7 val. v.**

DRAUGO laikraščio redakcijoje
4545 West 63 gatvėje Čikagoje

Peržiūroje dalyvaus svečias iš Lietuvos, šio filmo prodiuseris, publicistas bei žurnalistas **Vidmantas Valiušaitis**.

Šiuo renginiu DRAUGAS pradeda kultūrinių vakaronių ciklą. Penktadieniais po įtemptos darbo savaitės pasiūlysime kiekvienam apsilankiusiam dvasinio peno ir įdomių įspūdžių.

Automobilius galėsite saugiai pastatyti uždarame DRAUGO kieme.

Visus kviečiame!

Mieli „Draugo”
bičiuliai – skaitytojai ir rėmėjai!
Spalio 27 d., sekmadienį, 1 val. p. p.
kviečiame į popietę su DRAUGU
Willowbrook pokylių salėje.

Bilieto kaina – 60 dol., studentams – 40 dol. Juos užsisakyti prašome „Draugo” administracijoje darbo valandomis. 4545 W. 63rd Str., **tel. 773-585-9500.**

REFERENDUMAS

PASIRAŠYKIME UŽ PRIGIMTINĘ TEISĘ Į PROTĖVIŲ ŽEMĘ!

Lietuvoje vykstanti kampanija „Žemės vardu” – tai kova už Tautos teisę į referendumą, teisę į savo žemę, kova su vertelgomis, kuriems preke gali būti net mūsų Tėvynės teritorija.

LR Konstitucija skelbia, kad **„Referendumu priimti nutarimai gali būti keičiami tik referendumu”**. „Žemės vardu” paskelbtu referendumu mažinamas reikalingų parašų kiekis nuo 300,000 iki 100,000.

Neatsakingi kelių JAV LB ar Pasaulio LB vadovų pareiškimai nubloškė dvigubos pilietybės įteisinimą Pilietybės įstatymu į referendumo kelią, kurį tuoj pasigavo kai kurie LR Seimo nariai ir bando tą siūlymą įtvirtinti referendumu.

Nors šiuo metu esame toliau nuo Tėvynės, privalome palaikyti tautiečių kovą dėl savo žemės išlaikymo, jos pardavimo užsieniečiams neįteisinimo ir referendumo parašų kiekio sumažinimo.

LR Konstitucijos 3 straipsnis skelbia:

„Niekas negali varžyti ar riboti Tautos suvereniteto, savintis visai Tautai priklausančių suverenių galių.

Tauta ir kiekvienas pilietis turi teisę priešintis bet kam, kas prievarta kėsina į Lietuvos valstybės nepriklausomybę, teritorijos vientisumą, konstitucinę santvarką.”

Užsiregistravau parašų rinkimo savanore. Gavau parašams rinkti Vyriausiosios Rinkimų komisijos patvirtintus lapus. Parašams surinkti skirtas labai trumpas laikas.

Pasirašyti gali visi LR piliečiai, turintys galiojantį LR piliečio pasą (pasirašant būtina turėti dokumentą).

Pasirašyti kviečiu sekmadieniais:

Spalio 13 d. – Marquette Parko Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčios parapijoje po 11 val. r. šv. Mišių

Spalio 20 d., spalio 27 d. – Pasaulio lietuvių centre, po 11 val. r. šv. Mišių

Lauksiu Jūsų nuo 12 val. p. p. iki 1:30 val. p. p.
Daugiau informacijos tel.: 630-290-0191

Ligija Tautkuvienė,
JAV lietuvių visuomeninio komiteto „Už dvigubą pilietybę” pirmininko pavaduotoja